

MISCELLANEA.

QUALITAS.—Cognitio sui et bonitas Divina sunt quasi scala Jacob, cujus pars una terra affixa erat (et hæc est sui cognitio) altera cœlum attingebat, scilicet Divina misericordiæ thronum, per quam proinde Angelorum more ascendere et descendere debemus, ita ut ad pusillanimitatem ob defectus nostros incitati, ascendamus ad Divinam misericordiam; sublatis vero encomiis ad nostri cognitionem descendamus. *RODR.* p. II, tr. III, c. VIII.

NECESSITAS.— Interrogatus quidam senex a Fratre, quæ causa esset, cur ita Fratres suos semper judicaret? respondit: Quia neeum teipsum cognovisti; nam qui se ipsum novit, Fratrum vitia non respicit. *VITA PP. I. X, c. XCIV.*

Deprehendas te oportet ante, quam emendes, recte jam olim dixit Seneca. *SEN. ep. XXVII.*

Idem alibi clamat: O egregiam artem! seis rotunda metiri, in quadratum redigis, quæcumque formam acceperis; intervalla siderum dieis, nihil est, quod in mensuram tuam non cadat. Si artifex es, metire hominis animum, die, quam magnus sit, quam pusillus sit. Seis, quæ sit recta linea? Quid tibi prodest, si, quid in vita rectum sit, ignoras? *IDEM, ep. LXXXVIII.*

Et iterum alibi: Hoc nos pessimos facit, quod nemo vitam suam respicit. *IDEM, ep. LXXXIII.*

Plato, ignorantiam sui vocabat genus improbitatis universæ; nosse autem seipsum, esse absolute sapere, ab eo omnem vite sapientiam, justitiamque pendere nec prudentem, bonum, aut felicem esse posse, qui seipsum non probe norit. *PLATO, in Phædo et Amatoribus.*

Xenophon dicebat eum, qui seipsum ignorat, neque ad regimen sui, neque ad familiæ et Reipublicæ gubernationem idoneum esse. *XENOPH. I. IV.*

UTILITAS.— Ad tertium cœlum ascendendum est per primum et secundum. Primum autem cœlum est cognitio sui, secundum cognitio Dei. Hinc S. Bernardus: Gradus, inquit, ad notitiam Dei est cognitio tui, et ex imagine sua, quæ in te renovabitur, ipse videbitur. *S. BERN.*

Demonax interrogatus, quando philoso-

phari inciperet? Quando meipsum cognosco, respondit. *LANGIUS, in Polyanth.*

Philemon dicere solebat: Homo cum sis, id fac semper intelligas, et semper eris homo. *IDEM.*

Breviter et sapienter Juvenalis, cecinit:

E cœlo descendit quibus *ταράχης*
Figendum, et memori tractandum pectore.

JUVENAL. Sat. XI.

JUCUNDITAS.— Christus S. Catharinæ Senensi dixit: Filia, si noveris, quis ego sim, et quæ tu sis, beata eris. Ego sum, qui sum, tu es, quæ non es. Hæc cogitatione freta facile conteres omnes laqueos inimici. Et vero quomodo quis persuadeat nihilum aliquid laudis promereri? *SCRIVAS, Vita.*

Thales dicere solebat, difficile esse, noscere seipsum, sed beatum. Et hanc esse vitam secundum naturam. *LANGIUS, in Polyanth. v. eodem.*

Aristoteles affirmabat, difficillimum esse seipsum cognoscere, sed suavissimum. *ARIST. c. II, II agn. mor.*

AXIOMATA.

Christe, sciant quæcumque alii, mihi sufficit una: Cognitioque tui, cognitioque mei. *ANONYM.*

Tecum habita, et noris quam sit tibi curta supellex. *PERSIUS I. IV.*

Nemo minus notus, quam quisque sibi. *S. CHRYS.*

Is maxime se novit, qui se nihil putat, quia hoc veritati maxime congruum est.

Ut nemo in sese tentat descendere nemo,
Sed præcedenti spectatur manica tergo.
PERSIUS.

Qui multum foris, raro domi est.

AUCTORES.

Alphonsus Rodriguez, p. II, tr. III, c. vi, VII, VIII et IX.

Jacobus Alvarez, tom. II, l. IV, p. II.

Joannes Pelecius, de officio. *Homini Religiosi*, l. II, c. X.

Joannes Buseus, in *Vividario*, verbo *Cognitio sui*.

Josephus Langius, in *Polyantha*, verbo *Cognitio et notitia sui*.

Henricus Engelgrave, *Emblem.* IV, in Dominicæ, 3 Adventus.

Ludovicus Granateasis, in *Loeis communibus*, f. 616.

COMMUNIO.

EX S. SCRIPTURA.

QUALITAS.— Beneficentiæ et Communione nolite oblivisci. *HEBR. XIII, 16.*

Ubiunque fuerit corpus, illic congregabuntur et aquilæ. *MATH. c. XXIV, 27.*

Paratum panem de cœlo præstitisti illis. *SAP. XVI, 20.*

UTILITAS.— Frumento et vino stabili eam. *GEN. XXVII, 38.*

Quid enim bonum ejus est, et quid pulchrum ejus, nisi frumentum Electorum? *ZACH. IX, 17.*

Ece Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi. *JOAN. I, 29.*

Filii tui sicut novellæ olivarum in circuitu mense tuæ. *PS. CXXVII, 3.*

Parasti in conspectu meo mensam adversus eos, qui tribulant me. *PS. CXXV.*

Transibit enim Dominus percutiens Ægyptios; cumque viderit sanguinem in superliminari, et in utroque poste, transcendet ostium domus, et non sinet percussorem ingredi domos vestras, et ledere. *EXOD. XII, 23.*

Faciet Dominus exercituum omnibus populis in monte hoc convivium vindemiæ. Et præcipitabit in monte isto faciem vinculi colligati. *ISAI. XXV, 5.*

Et cognoverunt eum in fratione panis. *LUCE, XXIV.*

Quotiescumque manducabitis panem hunc, et calicem bibetis, mortem Domini annuntiabit. *I COR. XI.*

Caro mea vere est cibus et sanguis meus vere est potus. *JOAN. V.*

JUCUNDITAS.— Paratum panem de cœlo præstitisti eis, omni delectamentum in se habentem, et omnis saporis suavitatem. *SAP. XVI, 20.*

Sicut adipe et pinguedine repletur anima mea, et labii exultationis laudabit os meum. *PS. LXII.*

Quam magna multitudo dulcedinis tuæ, Domine, quam abscondisti (id est, in hoc Sacramento abscondite tribuisti, ut S. Bernardus exponit) timentibus te! *PS. LXX.*

De petra melle saturavit eos. *PS. LXXX.*

Substantia tua dulcedinem tuam, quam in Filios habes, ostendebat; et deserviens

uniuscujusque voluntati, ad quod quisque volebat, convertebatur. *SAP. XVI, 21.*

DISPOSITIO.— Mundamini, qui fertis vasa Domini. *ISAI. LII.*

Super triticum et vinum ruminabunt. *OSEE, VII.*

Probet autem seipsum homo, et sic de pane illo edat, et de calice bibat. *I COR. XI.*

Sic autem illum comedetis: Renes vestros acingetis, et calceamenta habebitis in pedibus, tenentes baculos in manibus. *EXOD. XII.*

Accepto corpore Joseph, involvit illud in sindone munda. *MATH. XXII.*

Domine, non sum dignus, ut intres sub tectum meum, sed tantum die verbo, et sanabitur puer meus. *IDEM, VIII.*

INDIGNA COMMUNIO.— Quicumque manducaverit panem hunc, vel biberit calicem Domini indigne, reus erit corporis et sanguinis Domini. *I COR. I.*

Qui manducat et bibit indigne, judicium sibi manducat et bibit, non judicans Corpus Domini. *IDEM.*

Amice, quomodo huc intrasti, non habens vestem nuptialem? Tunc Rex dixit ministris: Ligatis manibus et pedibus ejus, mittite eum in tenebras exteriores. *MATH. XXII.*

Loquere ad Aaron et filios ejus, ut caveant ab his, quæ consecrata sunt Filiorum Israel, et non contaminent nomen sanctificatorum mihi, quæ ipsi offerunt; ego Dominus, die ad eos, et ad posteros eorum: Omnis homo, qui accesserit de stirpe vestra ad ea, quæ consecrata sunt, et quæ obtulerunt Filii Israel Domino, in quo est immunditia, peribit coram Domino. *LEV. XXII.*

Anima polluta, quæ ederet de carnis hostiæ pacificorum, quæ oblata est Domino, peribit de populis suis. *LEV. XXVII, 20.*

Post buccellam intravit in eum Satanas. *JOAN. XXIII.*

EX SS. PATRIBUS ET DOCTORIBUS.

DISPOSITIO.— Rogo, ut audias prudentiam serpentis; serpens enim, cum conperit ire ad bibendum, antequam veniat ad fontem evomit omne venenum; imitare ergo et tu, clarissime, hunc serpentem in hac parte, ut, antequam venias ad fontem, id est, Communionem

Corporis et Sanguinis Domini nostri Jesu Christi, evomas omne venenum, scilicet odium, iram, malitiam, invidiam, voluntatem carnalem, et noxias cogitationes ex corde tuo. S. BERN. ser. XXV, de *Modo bene viv.*

Quomodo tu ad illam mensam, ad presentiam Christi, ad tactum Dei Filii, intrepidus audes accedere, quem Joannes Baptistam tangere contremisit? Petrus Apostolorum Princeps a se præ formidine repulit, dicens: « Exi a me, Domine, quia homo peccator sum! » Cogita, quod iste, quem tu sumes, erit Judex tuus. Notandum autem Apostolum, eodem tempore et loco, quando nos ad celestem hunc panem verbis illis invitavit: « Probet autem seipsum homo, et sic de pane illo edat, » nos pariter ad rigorosum extimulare examen, et Christum nobis in hoc Sacramento tanquam Judicem oculis nostris proponere, dum ait: « Quotiescumque enim manducabitis panem hunc, et calicem bibetis, mortem Domini annuntiabitis, donec veniat. » Voluit namque Apostolus per hanc Judicis mentionem, nobis communicantibus, sanctum quemdam imprimere timorem Judicii particularis animæ nostræ, quasi ita preparati ad mensam hanc accedere deberemus, veluti si Judicem nos judicaturum, et non Salvatorem nos nutriturum, excepturi essemus. Honor Regis, inquit S. Bernardinus, judicium diligit, videlicet in sumptione corporis ejus; disentienda est enim conscientia, quasi homo ex hoc mundo sit transiturus ad Patrem. Profecto si Principem vestrum ad aedes vestras admissuri essetis, summa utique cum sollicitudine procul inde eliminaretis, quidquid et displicere posset, et offendere, maxime si vos puniendi potestate polleret. S. BONAV. in *Fasc.* c. VII.

Quam civilem vivendi methodum considerans S. Bernardinus, se continere nequit, quin exclamet: O si expectares in domo tua ejusdam magni domini temporalis adventum, quanta solertia, quanta munditia, quantaque diligentia disponeres domum tuam! Quanto magis præparandum est conscientia hospitium Regi celorum et Domino Angelorum? S. BERN. s. LVI, ar. II, c. 4.

Audite, Fratres mei, si Beata Virgo Maria honoratur (ut dignum est) quia ipsum portavit in sanctissimo utero suo; si B. Joannes Baptistam contremuit, et non audebat tangere

Domini verticem; si sepulchrum, in quo per aliquod tempus jacuit, sic veneratur: quantum debet esse sanctus et dignus, qui non jam moriturum, sed in æternum victurum et glorificaturum, in quem desiderant Angeli prospicere, contrectat manibus, corde et ore sumit, et aliis ad sumendum præbet? S. FRANCISCI *Op.* c. I, ep. 12.

UTILITAS. — Non est sanguis Christi deterior Babylonio igne, ille scilicet sanctorum in camino honorare corpora et Chaldaeos comburere; quanto magis sanguis ille pretiosissimus scilicet perdere incredulos et servare fideles! S. CURYS. apud MANSI, disc. XII, n. 4.

Terretur adversarius, cum Christiani labia videt Christi errore rubentia. PETR. DAM. ad *Blanc.* c. III.

Corpus Christi accipere majus et utilius est quam orare. S. HIERON.

Christi corporis et Sanguinis participatio necessaria et utilis est ad vitam æternam. S. BASIL. in *Summ. mot.*

INDIGNA COMMUNIO. — Porro gravissimum est et horrendum male communicantium delictum; pejus enim est quodammodo, quam Christi corpus cruci suffigere, atque pretiosum ejus sanguinem fundere; propter quod dicit Apostolus: « Reus erit corporis et sanguinis Domini. » Deterius enim peccat vel ipso Juda, qui Filium Dei et pretio vendidit et osculo prodidit; nam hic non solum exterius osculatur, sed intus morsu lethali afficit, ut Propheta dicat, « Aperuerunt super me os suum, sicut leo rapiens et rugiens »; atque, quod ad se attinet, renovat Filii Dei mortem. SALMERON, s. XII, c. VIII.

Domine Jesu Christe, inquit Petrus Blessensis, Sacramentum corporis et sanguinis tui quasi pignus et obsidem cælestis gratiæ dimisisti, et in eo constituisti nobis, non mortem, sed vitam, non iudicium, sed salutem, quam perditus ergo est, qui redemptionem in perditionem, qui sacrificium in sacrilegium, qui vitam convertit in mortem! PETR. BLESS. *op.* c. XXII.

Audiamus ergo, et per hoc horrescamus, inquit S. Chrysostomus. Carnes suas nobis tradidit, seipsum immolatum proposuit, quam igitur satisfactionem offeremus, cum tali pabulo nutrit, taliter peccemus, cum Agnus comedentes in lupos convertimur, cum ovinis carnibus saturati, ut leones rapiamus. S. CURYS. hom. LI in *Matth.*

Tales socii sunt Judæ proditoris, de quo in Joanne legitur: « Post buccellam introiit in eum Satanæ »; nam et ante in eum intravit, sed quia Corpus Domini indigne accepit, magis possedit eum diabolus. DIONYS. s. de *Indign. com.*

Quantum flagitium sit in spurcissimam pectoris tui cloacam sacramentum Christi sanguinem fundere, Apostolica illa tuba personat, dicens: « Quicumque manducaverit panem hunc etc. » reus erit, ac si occidisset, et effudisset, non æqualiter, sed proportionaliter; quascumque enim blasphemias, quascumque irrisiones, quascumque opprobria impiissimi Judæi in Christum corporaliter exercuerunt, has omnes spiritualiter repetit impius comestor; Filium Dei rursus in semetipso crucifigens et ostentui habens. S. THOM. VILL. c. III de *Sacr.*

O ingratitude omni nequitia plena! Nonne ingrattissimus putaretur, qui haberet domum, a quo cuncta, quæ habet, accepisset bona, et ipsum a morte et a suspensio multis suis laboribus liberasset, et tamen ipsum dominum in immundissimum stabulum inimici sui prodigiose locaret, et crudeliter necaretur? Longa majori ingratitude plenus est, qui in mortali culpa Dominum sumit Sacramentum. Idem Dominus lamentabiliter ait. « Conculcaverunt me inimici mei tota die. » S. BERN. s. V, ar. I, c. II.

Cave, ne Herodi efficiar similis, et dicas: « Ut et ego veniens adorem eum », cumque veneris, interire coneris; hujus enim similes sunt, qui indigne abutuntur communionis mysterio. S. CURYS. hom. VII, in *Matth.*

Repositum fuit illud pretiosissimum corpus in sindone munda, et in monumento novo. Iste autem in ore, adhuc potu hesterno foetente, et in sentina ventris, adhuc ex precedenti crapula astuante, demergit eum, quem Angeli prospicere concupiscunt, quem prospiciendo delectationes æternas accipiunt. Nonne potius Antichristianus, quam Christianus judicandus est, qui quantum in se est, Christum jam factum impassibilem, ita tractat indigne, ita probris afficit, ita crudeliter interimit et sepelit inhoneste? PETR. BLESS. *op.* c. XXIII.

Quam temerarium, quamque nefarium est, erentis manibus intemeratæ Virginis tractare filium? Quis auditis hoc sustinet aurium, quis oculus non confunditur ad in-

ultum, ubi pretium mundi mittitur in sterquilinum? Etenim non minus est detestabile, in os pollutum, quam in lutum mittere Dei Filium. S. BERN. l. c.

Corpus Christi aliter piis, aliter impiis sapit. CURYSOST. *super Ep. ad Cor.*

Sicut corporalis cibus cum ventrem invenit adversis humoribus occupatum, amplius lædit, magis nocet, et nullum præstat auxilium; ita et spiritualis cibus si aliquid reperit malignitate pollutum, magis eum perdit non sua natura, sed accipientis vitio. IDEM, *hom. v, super Matth.*

Væ tradentibus Christum ad crucifigendum, sed vae cum maligna conscientia sub Sacramento sumentibus illum, etsi non tradant eum Judæis ad crucifigendum, tradunt tamen ipsum membris inimici ad sumendum. *Registr. sup. Matth. gloss.*

RARA COMMUNIO. — Desidium vestram perpendite, quippe qui corpus in via toties in die reficiatis, et animam miseram longa peregrinatione laborantem, vel semel in mense reficere negligatis. S. THOM. VILL. *conc. I in F. Corp. Christi.*

Si dicas: si gratiam habes cur ad Sacramentum participandum accedis? Respondebo, et pariter objeiam: si vivis, quorsum edis? Inquires: Ne vitam perdam. Eadem ratione et ego subjungam: Pane vitæ pascor, ne gratiam, quæ in me est, amittam; nam ita etiam lucerna oleum infundis, ne propter olei defectum extingatur; denique, non tantum, ne gratia jacturam faciam, ad hunc cibum accedo, sed ut etiam gratiam corroborare et perficere valeam. SALMERON, tr. XI, c. IX.

FREQÜENS COMMUNIO. — Oportet omnem Christianum beatæ Ecclesiæ vacare, et nunquam abesse a SS. Communione, quæ in ea peragitur; propter SS. Angelos, qui in ea permanent, et eos, qui ingrediuntur, permanet describunt, et Deo aperiunt, et pro eis orationes faciunt; propter Sancti Spiritus gratiam, quæ invisibiliter quidem semper permanet, maxime autem, et propria ratione, tempore S. Synaxis, et unumquemque eorum, qui inveniuntur, transmutat et transformat. S. DIONYS. *apud Maximam Monach. l. XXX, Eccl. Myst.* c. XXV.

Quotidie communicare, et participem fieri SS. Corporis et Sanguinis Christi bonum est et utile, cum ipse aperte dicat: « Qui manducat carnem, etc. » Joan. 6; nam assi-

due participem fieri, id demum nihil aliud esse, quam frequenter, et multifarium vivere, quis dubitet? S. BASIL. in ep. ad *Patriam de Communione*.

Sæpe communica, et quam potes sepius, idque suasu et consilio Confessarii tui; et mihi crede, sicuti lepores in montibus nostris hyberno tempore albescunt, quod præter nivem nil videant, aut comedant; ita te pulchritudinem, bonitatem et puritatem ipsam in hoc divino Sacramento sapius adorando et sumendo totam pulchram, bonam et puram fore. S. FRANCISCUS SALESIUS in *Philothea*, p. II, c. 21.

EXEMPLA CATHOLICA EXTERNA.

CULTUS. — Maria, Maximiliani II conjux, postquam a Germania in Hispania revertit, incredibili quadam pietate emicuit, dies duos, quoties Mysteries communicaret (faciebat autem frequentissime) divinæ in illis liberalitati recolendæ adeo ab omnibus curis sepositos habebat, ut nihil rerum humanarum cogitationibus in illos vellet licere. Id, cum alias sæpe, tum eo tempore maxime apparuit, quo Maximilianus filius, qui dissimulata persona sacrum Jacobi tumulum veneraturus in ultimos Gallitiæ fines fuerat peregrinatus, in Germaniam revertens Mantuæ Carpentanorum substitit, seque secreto Caesaris Legato indicavit. Ille curriculo ad Mariam defert, adesse Maximilianum, ac manum osculari, matremque amplecti percipere. Ad hæc Maria: Ego perendie eum video; hodierna enim dies expiandis culpis destituta est; na crastina Eucharistiæ sumendæ dicata; qui dies cum Deo solidi debeantur, non est, quod in Maximilianum gratiam eos diminuum. JOAN. RUO. l. II, c. de *Virt.* c. 1, n. 5.

Anna ab Almedia, ordinis Minorum, noctem ejus diei, qui sacris epulis festus erat futurus, justo pervigilio ita ducebat insomnem, et ne quid, quamquam longa vigilia edomitum corpusculum, pro innata insolentia in animum auderet, flagello acriter casum servitutis admonerat. *Ibid.* n. 16.

Corruptissima licet apud Moscos Christiana res sit, remanent nihilominus antiquæ dignitatis præclara vestigia, quæ observasse non poeniteat. Quis enim non miretur ex-

tremos Europæ homines, et rerum divinarum alta mersos ignorantia, attamen hæc divina Mysteriorum usque adeo venerari, ut, qua die iisdem participant, quod sæpiuscule faciunt, sicuti omnino, nullo cibo potaque eam frangentes, perfrigida illa in regione perseverent? Nescio, quo modo plus illi suis in tenebris, quam plerique apud nos clarissima in luce videant. *Ibid.* n. 29.

Corpus Christi in Sacramento Altaris devotissime venerabatur S. Margarita, virgo illustrissima, Regis Hungarorum filia, et sub elevatione illius in Missa lebat uberrime, et frequenter ab elevatione usque ad sacram Communionem, sic præ devotione manebat abstracta a corporis sensibus, ut quasi mortua videretur. Quando vero sacram erat communionem percipitura, die precedenti non sumebat, nisi panem et aquam, et tota nocte in orationibus permanebat. Sumebat autem ipsum Sacramentum cum magna devotione, et multo lacrymarum imbre, atque interdum adeo rapiebatur in spiritu, ut eum mortua videretur, nec raro visa est inter cælum et terram, plus quam cubiti altitudine elevata nullis corporis sensibus utens. Post acceptam vero Eucharistiam, tenebat ab una parte mappulam ante faciem ad Communionem accedentium, hoc fine, ut videret identidem Corpus Christi, ipsa quoque die, qua communicarat, persistebat continenter in precibus usque ad noctem; et tunc cibo valde modico utebatur DAUROLT. c. v, ser. LXXXIX, ex. 4.

DESIDERIUM. — S. Bernardinus de insigni illo Dei servo Hugone de S. Victore refert, quod cum morti vicinus esset, et sanctissimum Sacramentum avidissime expeteret, circumstantes cum eum cibum retinere non posse viderent, hostiam ei non consecratam obtulere, moxque Dei servus ad eos conversus ait: Misereatur vestri Deus, Fratres, cur me deludere vultis? Iste enim, quem mihi portastis, non est Dominus meus. At illi attoniti, Corpus Domini mox attulerunt, sed ille videns, se non posse illud accipere, elevatis in cælum manibus, sic oravit: Ascendat filius ad Patrem, et spiritus ad eum, qui fecit illum! Et inter hæc verba emisit spiritum; et Corpus Domini inde disparuit.

Bollandus scribit S. Lucianum, presbyterum et martyrem, carceribus inclusum, cum aliud altare illi non suppeteret, in-

eruentam sacrificium super pectus suum, quod loco altaris adhibuit, celebrasse. Salmeron quoque aliud insigne memorat eusdem Religiosi factum, qui, cum cibum propter languorem, stomachicæ infirmitatem retinere non posset, et nihilominus Communionis desiderio traheretur, sacerdotem rogavit ut hostiam sacram candido inclusam lino, super pectus ejus collocaret, quod cum fecisset sacerdos, corpus Domini penetravit in cor ejus, et ita compos desiderii sui ex fide magna profecti, non minus, quam Hemorrhœisa, tangens Domini fibriam, factus est. BOLLANDUS, 7 Jan. c. IV.

Mediolani, dum pestis grassaretur, fuit in publica hospitali domo S. Gregorii homo quidam, qui peste mortuus putabatur; inde igitur ad locum asportatur, unde ceteri mortui ad cœmeterium efferantur. Eo loci, cum in magno cadaverum acervo tota nocte pene sepultus fuisset, mane dum publice curatiois sacerdos, qui peste ægrotantibus sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum ferre conserverat, illac transiret, ubi ille cadaveribus plane opertus jacebat, de repente ardenti sumendæ Eucharistiæ desiderio excitatus, se in genua erexit, et hæc divina occasione exhilaratus, voce, quam ab illo animam exhalante consolatio vix elicerat, a sacerdote supplex petiit, sibi quoque dari sanctissimum Viaticum, quod ubi sacerdos libentissime ministravit, et ille religiose, summaque veneratione accepit; eodem loco statim in pestis acerbitate, cum summo percepto sacri Viatici gaudio, ex hac vita migravit. S. CAROL. BOR. conc. v, prov.

B. Franciscus a Puerio Jesu prope conficiebatur desiderio, cum dies Communionis aderat; hinc exclamabat sæpe: Io! adhuc tantum septem hore, adhuc unica ad illam superest; eamus, jam tempus est! BARRUS, p. III, c. II, prax. III.

S. Thomas Villan. sequens narrat factum: Vidi moniale quendam, quæ Corpus Domini, sicut cervus fontem aquarum desiderabat sitiens, cui, ut videbatur, difficile erat, a Sacramento, vel una sola die abstinere, tanta erat sumendi aviditas, tantus accedendi appetitus. Die Sancto Parasæves, cum Corpus Domini Ecclesiastico more in monumento reponitur, quia oblitus sacerdos formam, quam illi daret, non reservavit, ejulatus et clamoribus domum replevit, ut Filii unigeniti sepulchrum lugere videretur, neque enim ejus desiderio subve-

niri poterat. Tandem cum in fletibus et lacrymis amarissima tota die persisteret, mirabile dictu, duæ manus visibiles ei cum Sacramento apparuerunt, ex quibus ipsum accepit, quo accepto omnia illa amaritudo in consolationem uberrimam mutata est. Hæc omnia, inter multas alias revelationes, ab ejus ore ipse audivi, qua mihi non sponte sua, sed obedientia astricta narravit, quia in Ordine nostro mihi subdita erat. S. THOM. VILL. c. II, in *fest. corporis Christi*.

In Ecclesia S. Francisci aliud mirabile perpetuis signatur monumentis. Preparaverunt se duo Fratres Laici pro modulo suo ad sacram Communionem cum ceteris Fratribus de religioso more in die Cœnæ Domini faciendam; cumque nihil minus cogitaretur a loci Guardiano (urgebat siquidem necessitas) panem mendicaturi in civitatem mittuntur, qui tandem domum tardius reversi, cum et divinum officium persolutum, et reliquos Fratres mensæ assidentes invenissent, Ecclesiam, ubi Venerabile Christi Salvatoris Corpus de more asservabatur, contempta refectione, petunt, ibique suas vias, quod sacra Communionem in tanta solemnitate privarentur, miserere dolentes, gemitibus ac singulibus anxie vacabant. Dumque nihil minus cogitarent, ex ipsa arcula, qua sacrosancta Eucharistia recondebatur, gratissimum quidam, pulcherrimum, ac compositum juvenis prosiit, qui asserens se Christum Dominum esse, eorum utrique sacram Communionem porrexit, statimque locum, unde prodierat, repetiit. Exsult adhuc vestigia pedum ipsius pavimento ejus sacelli, in quo hoc contigit, impressa atque ferreis craticulis contacta WADINGS, an. 1222, n. 9.

UTILITAS. — Ramirus, Rex Hispaniæ, infeliciter cum Saracenis preliatus, in montes se contulit, ad certum quemdam locum totus desolatus, ubi illi per noctem S. apparuit Jacobus Apostolus, sum ei promittens auxilium et infallibilem victoriam; hæc tamen conditio, ut postredie milites omnes sacra se armarent Communionem; qua corroborati 70 millia Saracenorum occiderunt. Anno 1040, dum Barbari idem Messanam ministris imperialibus subditam invaderent, hi omnes sacra prius relictam Communionem, portas aperientes, tanto cum impetu in canes illos proruperant, ut irreparabilem eis intulerint stragem, cadaveribus plentibus, vales et flumina implentes; quo ex tempore amplissima Siciliæ insula, tyrann-

nico cæteroque barbarorum jugo pressa, in pace reflorescere cepit. *BARON. ann. 1040, n. 15.*

Maria de Escobar licet senio, morbis et minimo cibo deformata esset, quando tamen divinum epulum sumebat, elegans erat, facie plena et rosea instar Angeli, ac vires corporis instaurabantur. *Vita, P. LUD. DE POST. l. I, c. VII, c. III.*

Rodericus Iniguez, seu Ignatius, magister Ordinis S. Jacobi, cum Lerenam obsideret, diffidens humanis viribus, suos milites jussit se confessione et SS. Communionem munire, ac invocato Dei et B. Virginis auxilio, urbem aggredi. B. Virgo post hæc in somnis sacerdoti ejusdem Ordinis apparens gratias egit, ob administrata militibus Sacramenta; cum sanctorum Angelorum et Virginum comitatu spectabili, ait, hæc plus illis profutura, quam omnia arma; et victoriam pollicetur. Narravit hæc sacerdos omnia militibus, et quod a B. Virgine in signum victoris malum granatum accepisset. Unde milites animati urbem invaserunt. Tum in platea quidam sagittarius in Mahometanum urbis gubernatorem sagittam expedit: « en nombre de la Virgen de la Granada, » et cor illius contigit, et victoriam inelamant, et mox se Mauri dederunt. *EUSEB. NIERENBERG, in Troph. Marian. c. LIII.*

S. Mater Theresia auctoritate virorum præstantissimorum nixa quotidie communicabat, idque ratum se habere ostendit Deo, dum aliqui ex stomachi debilitate mane et vesperi vomentem, deinceps, quo hoc Sacramento frui posset, mane ab ea molestia liberavit. Quæ tamen si Confessarius aut Christus Communionem vetabat, statim sine tristitia acquiescebat. *Vit. l. IV, c. XII.*

Cum S. Lutgardi singulis Dominicis communicare solita Antistes id prohiberet, hæc statim afflicta morbo, non prius ab eo liberari potuit, quam eandem iterum permitteret. *Sua. l. III, in Vita.*

Cum sanctimonialis quædam alias a frequenti Communionem absterret, Christus de ea S. Gertrudi pro illa oranti dixit: Non placeat, quæ cæteras a sacra corporis mei mensa absterret, cum summæ mihi deliciae sint esse cum hominibus. *BLOSUS, in Monit. c. VI.*

S. Bonaventura, cum aliquamdiu ex reverentia SS. Missæ Sacrificio abstinere, al-

teri cuiuspiam sacerdoti ad aram facienti assistens sensit unam sacræ hostiæ particulam ab altari in os mirabiliter transferri, ex quo intellexit, gratius esse Deo, si amore ad tremenda illa mysteria accedamus, quam si ex timore quodam et reverentia subterfugiamus. *RIBAD. in Vita, 19 Maii.*

S. Petrus Coelestinus dubitans, num Deo frequens Communionem, quam rarior magis placeret, ideoque aliquoties abstinens, et ob id Romam, Pontificis consulendi causa, proficiscens, Abbatem, a quo monachi vestem acceperat, jam vita functum obvium habuit, qui eum ita affatus est: Bene sentis, fili mi, de Augusto corporis Christi mysterio, cum nemo, ne Angelus quidem illo satis dignus sit, sed non ideoque illud minus frequenter cum timore et reverentia usurpabis. Quibus dictis nusquam comparuit. *RIBAD. in Vita, 19 Maii.*

Cum S. Catharina Senensem Episcopus quidam ob frequentiam Communionis argueret, et illud S. Augustini objiceret: Quotidie Eucharistiam sumere, nec laudo, nec vitupero, singulis tamen Dominicis diebus communicandum hortor; illa respondit: Ex quo S. August. me non vituperat, cur tu, Pater reverende, me reprehendis? Quo dicto Episcopus confusus tacuit. *S. ANTON. p. II, tit. XXIII, c. XIV, § 14.*

S. Catharina Genuensis, quando ex causa ad divinam mensam accedere non poterat, toto illo die dolore conficiebatur, et sibi ipsi intolerabilis erat, unde qui apud illam morabantur, ei compatientes dicebant, clarum esse, placere Deo, ut quotidie celeste epulum accipiat. *Vita, c. III.*

Cum mulier quædam incantationibus magorum in equum conversa, et S. macarii, ad quem a marito deducta fuerat, precibus liberata esset; causam ille hujus permissionis esse dicebat, quod per quinque septimanas a Communionem abstinisset. *Spec. ex p. II, ex. LXXV.*

Cum S. Gertrudis Communionem, quam valde desiderabat, consilio matris spiritualis omisisset, Christus ei dixit: Quia de liberasti me omittere pure propter me, ego in gremio meo confovebo te. *BLOSUS, in Monit. c. VI.*

Marcus, scriptor apud Ægyptios, ita cognominatus, quoniam curæ illi fuit Anachoretarum Ægypti vitas describere cum, aliquando genibus provolutus Eucharistiam

a sacerdote poposcisset, apparuit manus eam sibi porrigens, nec dubitavit ille accipere quod divinitus offerri credidit; nec ambigit quin Angelus fuerit, qui præripere ausus sit officium sacerdotis, majoremque incussit hominibus reverentiam, erga se metum panis ipse Trinitatis, cum tam mirabiliter etiam ab Angelo porrigi visus sit. *MARULL. l. IV.*

COMMUNIO DIGNA. — In primitiva Ecclesia diaconus populo Communionem præbiturus alta voce clamabat: Sancta sanctis. Si quis non sit sanctus, ad Sacramentum non accedat. *Pædagog. Christ. c. XVI, § 4.*

S. Catharina Senensis, velut infans ad materna ubera, ad hoc sacramentum anhelabat, acquiescebatque. Quoties Sacramentum inter manus sacerdotis aspicebat, mox impatiens dicebat: O cito, cito illud animæ mee nutrimentum intima cordis immittere propera! Et cum sæpe missa durante raptus esset, ipso tamen Communionis tempore ad se reversa dixit? O mi Domine, mortua licet forem, ad vitam redirem, ut te frui possem! *Vita, c. IV.*

S. Mechtildem Christus sic instruit: Quando ad S. Eucharistiam accedis, quod tibi veri honoris amorisque opta, quo ulla unquam creatura erga me fuit. Hoc enim amoris votum mihi ex voto tuo gratulatum acceptumque erit. *BLOSUS in Monit. c. VI.*

Cum S. Gertrudem ingens cupido communicandi incessisset, et ipsa se ad eam minus dispositam credidisset, tristicis ad Dei matrem colitesque se convertit, rogavitque ut, quidquid in illis olim gratiæ ad promerendos divinos favores fuerat, totum pro se Deo offerant, quomodo efficit, ut in oculis Dei talis visa fuerit, qualis esse optabat, uti ipse Christus ei revelavit. *Ibidem.*

Ferdin. II, Imperator, ante Synaxim percipiendam semper severe abstinencia comulam accipit. Ipso vero Eucharistiæ suscipiendæ tempore tantum ardorem et pietatem, tot suspiria et lacrymas præferebat, ut incensus Dei amore animus, plane e corpore suo servatori obvius ire velle videretur. *Vita, c. IV.*

Inde post acceptum Christi corpus quod superest temporis, ad horam cibi capiendi usque, precibus, gratisque agendis magna reverentia in templo ponunt. Multi etiam

post cibum sumptum in templum redeunt, manentque usque ad vesperam. Dies, qua primo accedunt ad Eucharistiam, est illis festiva lætitia celebris. Hinc mater quædam suæ filiolæ honorandæ causa, primo eam nitidissime ornavit. Deinde, dum ea communicat, interea domum purgavit, junco (præcipuo illis partibus honore) ornavit, cubiculum singulari ornatu instruxit, odoribus replevit, redeuntem amplexibus osculisque excepit, divinam illi felicitatem gratulata est, et in cubiculum deductam luminibus accensis illustre, hortata est, ut gratias agat Deo pro tanto beneficio, ideoque clauso ostio ipsam solam reliquit, arcanus cum Deo colloquii instituitur. *Anna 1686, f. 378.*

S. Franciscus flagrabat erga Sacramentum Dominici Corporis fervore omnium medullarum, stupore admirans permaximo illam charissimam dignationem, et dignissimam charitatem. Sæpe communicabat, et tam devote, ut alios devotos efficeret dum ad immaculati Agni degustationem suavem quasi spiritus ebrius, in mentis plurimum rapiabatur excessum. *S. BONAV. in Vita, c. IX.*

INDIGNA COMMUNIO. — S. Gertrudis post sumptam Communionem revolvens, quanta diligentia os esset observandum, quod præcipue inter alia membra esset receptaculum pretiosorum Christi mysteriorum, hæc similitudine edocta est a Domino: Si quis non observans os suum a verbis vanis, falsis, turpibus, detractoriis, et similibus imponentis ad sanctam accedit Communionem, tali modo suscipit Christum (quantum in se est) sicut qui hospitem in ipso ingressu lapidibus in superliminari congregatis obrueret, vel veete duro caput ejus obtunderet. *Insin. l. IV, c. XVIII.*

Cuidam, qui frequenter Corpus Christi indigne acceperat, morienti dæmon, cum multis hostiis in patena, appares dixit: Quia frequenter male communicasti, hodie de manu mea Communionem accipies. Infirmo vero reuenti, unam de hostiis illis super manum ejus posuit que suo calore manum statim perforavit. *BROSHAR. in Sum. Predic. l. VI, c. VI, 33.*

Cum quidam luxuriosus sacerdos indigne sæpius celebraret, tam fedo ulcere percussus est in capite, ut etiam ossa hujus computrescerent, a quo tamen morbo postea li-

beratus est, posteaquam S. Macario iuramentum fecit, se nunquam amplius in peccato mortali celebraturum. *Spec. Exempl. II. ex 77.*

Alii Eucharistiam in die Paschæ chorizationum vanitatibus deonestantes, horribili plaga puniti sunt, ut loc. cit. fusius videre est. *Ib. disc. II. ex. 164.*

Quidam sacerdos in sumenda Eucharistia magnam difficultatem expertus, vidit Christum manibus pedibusque reluctantem; jussus ergo mores corrigere, vidit sine resistantia ingredientem. *ROPARO. p. II. c. ult.*

In *Silva historiarum* de quodam mercatore lucris illicitis dedito, divitiisque per fraudes accumulare satagente, scriptum reperio, quod statim post sumptam Communionem Paschalem, pallidum et tetrum vultum præferens infirmatus, cum a suis ad Sacramentum recipienda exhortatus fuisset, se ea nolle, responderit, utpote a quibus omnino abhorret, siquidem Hostia, quam in Paschate sumpserat, faucibus ejus etiamnum inhærens, magnum sibi dolorem causaret; cumque ei suaderetur, ut in divinam confideret misericordiam. Frustra sibi inelamari, dixerit, utpote cui jam damnato locus in inferno demonstratus esset, in quo juxta collegam suum, qui paulo ante vesperi sanus lectum ingressus, noctu a diabolo abreptus fuerat, in æternum torquendus esset. Cumque imago Crucifixi ad eum delata esset, ipseque divinam ejus moneretur invocare clementiam, manibus oculis admotis, eandem nequaquam respicere valuerit, dicendo, quod non nisi severum in ea Judicem suum videret, utpote diaboli jam manibus traditus. Hisque dictis, confestim expiravit. *MANST. disc. IV. 4.*

In revelatione quadam, quæ S. Brigittæ oblit, cujus titulus est: *Filii querimonia de quadam anima damnanda*, sequentia leguntur: Cum enim demon moribundi eujusdam animam suam esse pretendere, Beatissima Virgo, cui moribundus ille mire devotus fuerat, se apud Filium suum intercessionem suam fortiter interposuit. At verum forte hoc peccatorum refugium et asylum, aliquid pro obtinenda peccatorum miseri hujus venia, a Filio suo impetrasse existimatis? Minime gentium; quin potius Filius ejus illi respondit: *Seis, Mater mea, et vides omnia in me; hæc anima, quamvis te in memoria habuerit, Corpus meum mundissimum non sic traclabat, ut debuit, quam-*

vis me sumpsit continue, non tamen ex hoc meliorabatur, quia non se præparavit, ut debuit. Qui enim colligere vellet hospitium bonum, preparare debet non solum hospitium, sed et omnia utensilia; sic homo iste, quia etsi mundavit domum, non tamen scopavit eam reverenter et diligenter, nec pavimentum stravit virtutum floribus. *Levit. VIII, S. Brig. I. II. c. II.*

Carnalis quidam et lascivus pessimam suam vitam deserere nolens, a suo legitur prohibitus fuisse Parocho, ne ad Communionem accederet; temerarius nihilominus publice accessit cum reliquis, unde sacerdos, qui per solam Confessionis viam, in peccati notitiam devenerat, ei sacram Synaxim præbere coactus fuit, dicens intra se: *Deus judicet inter me et te. Ut primum itaque sacram Hostiam receperat impius, medium crepuit guttur, Hostiaque intacta exiit, infelici illo immunda animam eodem tempore in manibus demoniorum expirante. MANST. disc. XLII, n. XI.*

Agebatur (inquit Guliel. Abbas, in Vita S. Bernardi) solemnitas quadam precipua, et Frater aliquis, quem pro secreta culpa abaltaris sacri Communionem Bernardus suspenderat, notari timens, et ruborem non sustinens, ad manum ejus cum cæteris nimium præsumptuosus accessit. Intuitus autem eum Sanctus, quoniam causa latens erat, repellere hominem noluit, sed intimo corde orabat Deum, ut de tanta præsumptione melius aliquid ordinaret. Itaque sumens homo Eucharistiam, non poterat ad interiora trajicere, et diu multumque coatus, cum nullo modo prævaleret, anxius et tremebundus clausam ore servabat. Expleta denique hora orationis sexta Patrem Sanctum traxit in partem, cujus pedibus advolutus cum multis ei lacrymis, quod patiebatur, aperuit, et aperto ore ipsam quoque Eucharistiam ostendebat. Increpans autem eum Sanctus, confitentem absolvit, et sine difficultate recepit Dominica Sacramenta. *Vita, S. BERN. I. I. c. XI.*

In valle Lucernensi quidam, cum peccatum, quod conceperat, vomere præ pudore non posset, eo in Confessione præterito, contaminatissimo ore et spiritu, sumere celestes dapes non dubitavit, sed dum levissimam Hostiam illapsam in stomachum putat, sensit ponderosam veluti plumbum; per fauces pectusque delapsam, quod intolerabili onere cor opprimens enecabat; quem

dolorem mox etiam ardens febris excepit, et tormenta cresebant in corpore, dum animus resusciperet. Resipuit tandem, et a nostris excitatus ad spem, peccata sua accurata Confessione detexit; quibus animo liberato ponderibus, suo quoque pondere levatum est corpus. *Ex lit. ann. 1585. Miss. Lucern.*

PER MODUM VIATICI SUMPTA. — B. Virgini animam agenti Christus ipse læto vultu corpus suum obtulit dicens: *Accipe, chara mater, quod mox complebitur tibi in Regno meo una cum Patre meo. DAUROLT. c. V, tit. XIII, ex. 1.*

S. Maria Ægyptiaca cum Viatico illi offerretur, extensis in cœlum manibus dixit: *Nunc dimittis, Domine, ancillam tuam in pace, quia viderunt oculi mei salutem tuam. Ib. ex. 3.*

S. Hieronymus Viaticum sumpturus de lectulo humi se posterni, saccoque operiri jussit; tunc genibus provolutus lacrymas fudit, pectus pugno percussit, et sic sacram oblationem hausit. *Ib. ex. 7.*

S. Lucianus Martyr, cum aliter ob carcerem et vincula non posset, super pectus suum sacrificans, sibi et aliis Viaticum præbuit. *Ib. ex. 9.*

S. Nicolaus Tolentinus in ultimo morbo Viaticum sibi ministrare petens, hanc facti sui rationem dedit: *Ut tanto Viatico munitus non deficiam in via ad cœlestem patriam profecturus; et si ob demerita mea improbus Belial hostis meus mihi occurrat, possim fidenter dicere: Dominus mihi adjutor, et ego despiciam inimicos meos. Tum solemnibus absolutione percepta Viaticum sumens dixit: Benedictus, qui venit in nomine Domini! *Ib. ex. 17.**

S. Augustinus moribundus sic Christum pro Viatico oblatum allocutus est: *Ave Principium nostræ creationis et reparationis; ave Sacrificium nostræ reconciliationis; ave Antidotum nostræ curationis; ave Viaticum nostræ peregrinationis; ave Solatium nostri laboris; ave Refugium nostræ tribulationis; ave Præmium nostræ expectationis! NADAST, in anno Euch.*

S. Ebrulphus audiens unum Fratrem sine viatico obiisse, infremuit spiritu, et orans eum lacrymis interrogavit, utrum vellet Eucharistiam accipere? Aperuit oculos mortuus, et annuit; accepit, et expiravit. *Vita, 29 Dec.*

S. Chrysostomo migraturo SS. Petrus et

TOMUS I.

Joannes assistentes amice collocati, contra demones victoriam, migrationem ad Deum, lætam æternitatem, læti annuntiarunt, et tum cœlesti epulo paverunt; ex quo tempore nihil amplius ciborum sumpsit. *JOAN. NADUS. I. C.*

Majoro, Episcopo in Britannia, Paschali die oranti Angelus ter apparuit, terque sacram Communionem porrexit, prædicens quod propediem decessurus esset; sed qui tali usus est ministro, tantoque donatus Viatico ad finem vitæ gratanter cucurrit, ut vitam, quæ finem non habet, inchoaret. *MARCELL. lib. IV.*

Petronilla virgo cupiens jam ad cœleste de tereno transferri habitaculo, ne sine Viatico discederet, a presbytero Nicomede panem Trinitatis accepit. Itaque Sponso æterno copulata cœlum adiit, ne frustra illum precis mortalibus præposita videretur, si eidem et in terris posita communicare neglexisset. *Ibidem.*

Lucia virgo nec inter flammam constricta, nec perfosso a sacrilegis jugulo lethaliter vulnerata mori potuit, donec sacram sibi Communionem a sacerdote oblatam non sumpsisset. Tunc cum martyrii corona cœlum læta petiit, cum eum, pro cuius amore supplicia contempserat, sibi junxit itineris ducem. *Ibidem.*

Banon, Gandualensis cœnobii clericus, multa licet vitæ sanctitate præditus fuisset, cum egrotaret, noluit sine tam salutari Viatico decedere, statimque vocari, qui illud sibi afferret, presbyterum jussit. Is vero qui missus fuerat via ignarus, ab Angelo ad presbyterum usque productus est; ut jam Angelos ei, quam primum suffragari scias, qui Domino communicari expectierit: cui Banon ipse communicavit, nunquam postea ab eo discessit, et nunquam discedet, receptus in Paradisum.

COMMUNIO SPIRITUALIS. — Cum quidam conversus monachos communicare vidisset, et sibi hoc minime licere vidisset, stans contra altare communicandi desiderio suspiravit. Et ecce pius Dominus, sine sacerdotis ministerio, de altari per Sacramentum descendere dignatus est in os ejus, qui mox Hostiam aperto ore ostendens, causam tantæ gratiæ manifestans, cunctos in stuporem convertit. Eandem enim Hostiam defuisse repererunt in altari. *DAUROLT. c. III, tit. XVIII ex. 4.*

Cum S. Catharina Senensis ob morbum communicare non posset, grandi tamen illius desiderio teneretur, ideoque Raymundo tunc sacrificante, sacro interesset; subito ille advertit, minimam Hostiæ particulam a se amissam, quam cum diu frustra quesisset, et ob hanc causam multum tristaretur, illa tandem in colloquio mox secuto fassa est, sibi a Christo oblatam esse. *Ib. ex. 2.*

Bartholomæus, Cajetanus civis, cum ad constructionem Ecclesiæ S. Francisci cooperans, ruente trabe periculum vite incurrisset, ideoque Vitæicum peteret, sacerdos hoc tam cito afferre non valens, illud S. Augustini interea pro solatio in memoriam revocabat: *Crede, et munducasti.* Sequenti vero nocte S. Franciscus cum undecim Fratribus apparet, et agnellum inter ubera portans eidem dixit: Bartholomæe, noli timere, quia non prevalebit inimicus tuus, qui te a meo servitio voluit impedire. Hic est Agnus, quem tibi dari petebas, quem et propter bonum desiderium suscepisti, ejus etiam virtute sanitatem consequeris. Et sic per vulnera manum ducens, ad opus, quod cœperat, cum redire jussit. *Ib. ex. 3.*

B. Joanna de Cruce affirmabat, se in spirituali Communionem iisdem gratiis cumulari solitam esse, quibus in reali Communionem fruebatur. Et suspirans: O præclaram, aiebat, communicandi methodum, tibi neque confessario, neque superioris facultate, neque ullius solum opus est, præterquam tuo, o Deus meus! *BARRIUS, die 20, med. 2, in soliti.*

B. Agatha a Cruce quotidie Communionem spiritualem ducentes iterabat. *Hagiophila intent. 24.*

EXEMPLA DOMESTICA.

B. Aloysius tribus diebus prioribus hebdomadæ gratias agebat pro suscepta Eucharistia; posterioribus petebat gratiam, ut digne susciperet. Pridie die Communionis id unum mysterium in ejus sermonibus versabatur; cum hæc cogitatione ibat cubitum, et surgebat. Una dein hora de SS. Eucharistia meditabatur, et totum matutinum tempus in spiritualibus exercitiis insuabat. Antequam ad scholam accederet, et cum reverteretur, semper SS. Eucharistiam visi-

tabat. Optabat in ejus octava mori, idque evenit. *Vita, l. II, c. n.*

B. Stanislaus, in Dilingano itinere, ubertim flebat, se divini hujus epuli epiculum spe dulcissima excidisse, quando catholicum, ut rebatur, templum ingressus hæreticum reperit; at exemit famem Angelus, quando fesso itineris difficultatibus, et præ desiderio lacrymantis Co-Angelo suo panem Angelicum porrexit. Sed et Viennæ cum occasione sumende Eucharistiæ destitutus ad S. Barbaram confugeret, illa cum duobus Angelis Eucharistiam ei porrigitibus apparuit. *Vita hist. Soc. p. III, l. IV, n. 39.*

Joannes Berchman in novitiatu quotidie septies SS. Eucharistiam visitabat; dum vero e templo discodebat, BB. Aloysius et Stanislaus vicarios sibi substituebat. Incredibili se diligentia ad S. Communionem præparabat, dicens, se ex illa semper experiri novum quoddam spiritus stabilimentum; cum vero per hebdomadam abstinisset, affici quadam fame, quam solo hoc epulo experet. Adorabat S. Eucharistiam abluendo fere a sensibus animo. Quotidie orabat pro impetrando affectu erga Eucharistiam. *Vita, p. II, pag. 153.*

P. Balthasar Alvarez dicere solebat, cur multi recusent accipere arcam vivam novi Testamenti in SS. Sacramento lapidem, aut eam recipiunt cum exiguo sensu ac fructu, causam esse, quod velint in altari cordis sui idolum Dagon, id est, creaturam, quam inordinate diligunt, retinere, quæ nisi in terram cadat, et mortificationis gladio ita ejus manus ac caput amputent, ut amplius non audeat cogitare, loqui ac facere, quod solebat; non efficiet in tali corde divina hæc arca stupenda misericordie suæ opera, sed justitiæ, puniendo illos magna ariditate, tenebris, cordis duritia, aliisque internis desertionibus, donec vere se emendent, aut indurati arcam a se rejiciant, judicantes esse gravi et plane insulsum frequenter communicare. *Vita, c. vi.*

Comitricæ Fratres nostri tanto ardore, tantaque lacrymarum vi communicare solebant, ut ad id pietatis spectaculum non modico itinere plures Academicæ concurrerent. *Hist. Soc. p. I, n. 53.*

S. Theresia in quodam templo Societatis nostræ cum videret Fratres nostros communicantes, vidit protensam vestem seu umbellam supra caput illorum. *Gloria S. Ignatii, c. XVII.*

Michael Sartre, coadjutor, aliquot subinde milliaria ad sumendam Eucharistiam conficiebat. Semel in via propter longitudinem deficiens, retro conversus vidit panem candidissimum, quo sumpto se refecit, et perrexit. *Ann. 1598, Coll. Aven.*

SIMILITUDINES.

QUALITAS.—Sicut si multi varias ad accendendam candelas afferrent, quarum una ponderaret unam unciam, alia duas, alia sex uncias, alia denique unam libram, tam quidem primæ, quam ultimæ ignem conceperent, quo accenderentur, ita tamen, quod candela unius unciæ minus lumen conceptura esset, quam quæ integram libram adæquaret; ita contingit in hoc Venerabili Sacramento iis, qui recipiunt illud, et candelas suas accendant, videlicet sanctum desiderium, cum quo recipiunt Venerabile Sacramentum; tantum accipitis ex isto lumine, quantum de materia sincere dilectionis, et amoris, et igniti desiderii portatis, quamvis totum in veritate recipiatis. *Dial. S. Cathar. s. II tr. XXIII, c. cx.*

Sicut si virus quidam scaturire incipiens, indifferenter omnium necessitatibus pateat, multi quidem ad potandum ex illo concurrent, alii vero hanstam inde aquam in domum suam ad potandum deferent, verumtamen ex eo unus plus, alius vero minus inde bibet, juxta sitim, cum qua ad illum properat, vel juxta capacitatem, vel angustiam vasis, quod ad illam hauriendam se cum defert. Salvator noster inquit: « Si quis sitit, veniat ad me, et bibat; » sed quis est fons ille, que sunt aque, ad quas nos invitavit? « Qui biberit ex aqua, quam ego dabo, non sitiet in æternum; sed aqua, quam ego dabo ei, fiet in eo fons aque salientis in vitam æternam. » Fons autem ille Eucharistia, ex quo aquæ dimanant celestium gratiarum. Dicit autem Cajetanus: Non sufficit venire ad fontem, sed oportet bibere, si levanda est sitis; non sufficit venire ad Jesum fide, sed oportet incorporare sibi Jesum. Quanto enim ardentior sitis nostra fuerit, tanto copiosius ex his aquis bibere poterimus. *Mansi, disc. xxv.*

Sicut corporalis eibus, cum ventrem inve-

nit adversis humoribus occupatum, amplius laedit; ita et iste spiritualis eibus, si aliquem invenit malignitate pollutum, magis eum perdet, non sua natura, sed accipientis malitia. S. BERNARDINUS, tom. II, f. 53, a. 1, c. IX.

Sicut solis lumen sanis oculis delectabile est, ægris vero odiosum; ita Corpus Domini, cum innocentibus salutis medicamentum, scelestis autem animæ mors. S. LAURENT. JUSTIN, c. XXIV, de Casto Conviv.

Sicut gemma virtutem suam effundendo, non minuitur; sic Corpus Christi nos pascendo non minoratur. S. ALBERTUS M. XIII de Corp. Chr.

DISPOSITIO.—Sicut ii, qui profundissimas aquas natando trajiciunt, oculos et os obturant, dentes stringunt, respirationem coercent, verumtamen aures semper apertas tenent; ita quoque in hoc mysterio oculi, sapor oris, et naturalis rationis judicium obturari, solæ vero aures apertæ teneri debent. Nam fides ex auditu; auditus autem per verbum Dei, cui semper patula prebenda est auris; cum igitur verbum Dei dicat: *Hoc est Corpus meum*, hic sistendum est, nec quidquam ulterius indagandum. Nam ut V. Thomas a Kempis ait: Si non intelligis, nec capis, que infra te sunt, noli disputare cum cogitationibus tuis, crede verbis Dei. *Mansi, disc. LI, n. 42.*

Sicut farina commixta est ad invicem per aquam et ignem decocta, et in panem solidata; sic peccator, qui dignus erit Corpus Christi sumere, debet se per tria, quæ in his signantur, preparare, scilicet per cordis contritionem, per oris confessionem, et per proximi dilectionem. Farina, que per molam teritur, contritionem designat; aqua compunctionem, planctum, lacrymosam confessionis effectum; ignis dilectionem Dei et proximi. S. TH. opusc. LVIII, c. xv.

Sicut nullus eibus, quantumcumque substantiæ et saporis contineat, nullum in corpore mortuo effectum operatur; ita nec panis ille stans in nobis producit fructus, si mortuus, id est, in disgratia et inimicitia Dei, fuerimus, siquidem Sacramentum hoc institutum est, ut vitam nutriat spirituales; nihil autem nutritur, nisi vivum (subjungit dictus auctor) ergo opus est, ut quis spiritualiter vivat, ut cum fructu accedat ad Sacramentum. *SALMERON. tom. IX, tr. CCCXCI.*

Sicut de fonte terreno non potest aliquid

hibere, si se noluerit inclinare; ita et de vivo fonte Christi, nemo aquam vivam haurire poterit, nisi se humiliter inclinare voluerit. S. CÆSARIUS. ARELAT. hom. LXXX.

Sicut pluvia si montem nimis erectum invenierit, cito in vallem decurrit; et ideo qui se ad accipiendum benedictionem humiliter inclinantes, quasi valles se faciunt, ipsi pluviam divinæ benedictionis accipiunt, et impletur in eis illud, quod scriptum est; *Omnis vallis implebitur.* Idem.

INDIGNA COMMUNIO. — Sicut gemmæ, adamantes et carbunculi sacco rupto impositi, certissime exponuntur jacturæ, simile damnata anima incurrit fidelis, quæ post Communionem, ad delicias, mundi vanitates et peccata priora revertitur; talis namque omnes perdit et insolenter projicit thesauros cœli. MANSI, dis. XLVIII, n. 3.

Sicut insignis temeritatis notam latro incurreret, si postquam vasa aurea et argentea clam furto sublata domique reposita habet, judicem ac satellites in domum suam accerseret; non secus ille videtur facere, qui, cum vitilis scateat, gravius peccata admisit, audit tamen per participationem Eucharistiæ justum Judicem in domum suam introducere. SALMERON, tom. IX, tr. XL.

Sicut putridum dolium, optimum vinum in se recipiens, statim amittit, fœcesque solum sibi retinet; pari ratione facere videtur, qui nullo cum fructu communicat, et peccata, quæ male communicando admittit, sibi solum retinet. S. CHRYSOST. s. XXXIV.

USUS. — Sicut balsamum vulnere appositum, et cito ablatum, fructum nullum prestat (opus est enim diu inhærere, tenaciter insistere, ut tandem sanitatem restituat, et cicatricem obducat); ita hoc preciosissimum Corporis Christi balsamum, vulneribus animæ nostræ curandis, non tantum semel in anno, sed frequenter est applicandum, ut fructum desideratum efficiat. SALMERON, apud MANSI, XLV, n. 3.

Sicut Regina Vasthi, eo quod ad convivium Assueri invitata venire renuit, ex consensu regii consilii diademate regio spoliata, atque ex thalamo regio extrusa, ex Regina serva et ancilla facta fuit; ita quoque justo Dei supplicio, animæ, quæ huic acumbere convivio renunt, reprobandur a Regno cœlorum. idem.

UTILITAS. — Sicut rami arboris alioquin, quanto sunt onustiores fructibus, tanto ve-

hementiori pondere ad terram inclinant, et contra vero sursum eriguntur, quando fructum sunt expertes; ita animus Dei donis destitutus, superbit magis, efferturque inaniter; qui vero divinis muneribus repletus est, dejicitur atque demittitur, vel ex eo, quod ante oculos habet a Christo humiliato, et in formam servi exinanito, insigne humilitatis argumentum. IDEM, tom. IX, tr. XL.

Sicut arbor, cui ramus insertus est, suam participat communicatque naturam et proprietatem arbori insertæ; ita eundem effectum anima digne communicans ex Corpore consequitur Christi, ipso attestante: « Qui manducat meam carnem et bibit meum sanguinem, in me manet, et ego in eo. » JOAN. VI.

MOTIVA.

Ad dignam communionem.

« Quia nemo in arcam sordibus plenam velit mittere vestem suam », et si in arcam sordibus plenam vestis non mittitur pretiosa, qua fronte in anima, quæ peccatorum sordibus inquinatur, Christi Eucharistia suscipitur! S. AUG. s. CCLII. *de Tem.*

« Quia nemo vestem temere, et inconsiderate immundis manibus contrectaverit, etiamsi sit in solitudine, etiamsi nemo adsit; » atque nihil est aliud vestis, quam stamen vermium. Sin autem tincturam admiraris, ipsa quoque est sanguis piscis morte affecti, sed tamen nemo eam voluerit, aususque fuerit immundis contrectare manibus. Si autem vestem hominis, ne ausus fuerit quisquam solum tangere, quomodo Dei Corpus quod est super omnia, propter quod fracta sunt portæ inferorum, et aperti fornices cœli, propter quod sumus et vivimus, accipiemus cum probro et contumelia? S. CHRYSOST. hom. XXIV.

« Quia omnia, quæ in ipso (Christo) sunt, corpus, anima et Deitas esse noscuntur. » Corpus ex purissimis est sanguinibus gloriosæ Virginis, qui ex Spiritu Sancti gratia sunt mundati, nunquam ulla originalis vel actualis peccati macula infecti; Anima autem a Deo Patre, et Filio, et Spiritu Sancto, ad imaginem Dei perfectissime creata de novo; et Deitas æterna, in cuius munditiam nihil unquam immundum potuit incurrere. S. ALBERT. M. *de Evch. dist. c. IV.*

« Quia si vasa aurea, ad hoc Sacramentum recipiendum pertinentia expoliuntur, mundantur, et in veneratione habentur; » justissimum utique erit, ut pectus et cor nostrum nullo magis mundum sit, in eoque aurum amoris Dei et sanctitatis resplendeat; hoc enim si negligatur, « de corde exeunt cogitationes malæ, furta, et adultæria, etc. »

« Quia si lex homini existenti in necessitate, non permittebat comedere de pane illo Propositionis, qui nullam differentiam ab aliis panibus habebat secundum veritatem, sed solum secundum opinionem; » quanto sollicitius hoc observandum est in Dominico Corpore, ubi non est panis et vinum, sed vera Christi caro? Sicut hic specialiter inquisivit Abimelech de immunditia, quæ est a mulieribus, ita et in sumptione Dominici Corporis observandum est; non enim merentur carnem supercœlestem degustare, qui turpibus carnis illecebris immorantur.

« Quia si Raab salvata est, quia benigne suscepit nuntios Domini, » quanto magis salvabitur, qui digne suscepit ipsum Dominum?

MEDIA.

Vita honesta et bona; etsi enim, ut S. Laurent. Just. notat, devotio plurimum congruat huic Sacramento, tamen prius vita commendabilis habenda est, deinde devotio; nam vita sine devotione multum confert, absque vita devotio nihil. S. LAUR. JUST. *Disc. Monast. c. IX.*

Desiderium ordens; de quo sic loquitur MANSI: S. Mater Ecclesia ad hoc Sacramentum omnes ut jejuni accedant, statuit, non solum ex motivo reverentiæ, verum etiam, ut ego quidem existimo, ad insinuandam nobis famem spirituale, quæcum ad illud accedendum est nobis, si ineffabiles ejus saporis et suavitates percipere, et fructum ex eo consequi velimus: « Esurientes enim replet bonis. » Hinc Christus (ut idem S. Laurent. Just. advertit): « Desiderio (inquit) desideravi hoc Pascha manducare vobiscum. » Tradidit ea re nobis doctrinam, quam observare debeamus, quicumque optatum ex tam divino Sacramento fructum referre cupimus. Documentum autem tale est, ut, priusquam Sacramentum ipsum suscipiamus, Communionem Communionem ante-

verlamus, Sacramentalem dico spirituali; ut enim ignis igne inardescit, et ferrum ferro, et adamante adamas acuitur, sic una communio gradus est ad aliam; priore namque perpolitur, et preparatur anima ad posteriorem. S. LAUR. JUST. *de Agon. Christi c. II, § 3.*

Pura conscientia. Quæ autem sit pura conscientia, inquit S. Bernardinus, quæ requiritur ad hujus Sacramenti susceptionem, declarat Hugo de S. Victore dicens: Pura conscientia est, quæ non habet de preterito justam accusationem, de presenti injustam voluntatem. In ejus confirmationem, sindones munde et polite, quam Joseph ab Arimatea in Corporis Christi obsequium comparavit, ejusdemque novi monumenti in saxo excisi, in quo nullus adhuc sepultus fuerat, mentionem subdit. Auctoritati Glossæ insistens, dicens: In sindone munda Jesum involvit, qui pura mente enim suscepti. Pergit ulterius dicendo, hinc derivatum fuisse laudabilem illam, Eucharistiam super lino, non vero super serica, aut lana conserendi usum; indeque quoad conscientia nostræ purificationem, sequentem eruit moralitatem, dicens: In tribus, quæ produunt linteum Corporale candidum, tria intelliguntur, quæ faciunt ad nostram munditiam spiritualem; primo lavatur, secundo torquetur, tertio desiccatur; sic qui vult ad Dominum diligenter suscipiendum mundificari, primo, debet per aquam lacrymarum lavari; secundo, per opera penitentia debet torqueri; tertio, qui sumere debet hoc Sacramentum, necesse est ei, per fervorem divini amoris a carnalium desideriorum amore desicari. S. BERNARDINUS SEN. tom. II, § 57, a. 2, c. II.

Penitentia seria; uti S. Bernardus suavitatis dicens: Frange te, ut se discat frangere, quia non cognoscetis, nisi in fractione panis. Si vis ipsum cognoscere, sicut se fregit, ita te frange, quia qui dicit, se in ipso manere, debet, sicut ille ambulavit, et ipse ambulare. Frange te ad laborem obedientiæ, ad humilitatem penitentia. Hinc Jacob Patriarchis suis sequens edictum proposuit: « Abjicite deos alienos, qui in medio vestri sunt, et mundamini, ac mutate vestimenta vestra. » S. BERN. hom. in *Disc. Emmanuel.*

Circa quod præceptum, scire pereperem, cur similem S. Patriarcha legem citius non prescripserit? Sed facilis ex ipsomet immediate hoc subsequenti contextu eruitur res-

pore Paschali omnes fideles mense Eucharisticæ acumbant, de illis tamen, qui semel in anno tantum ad eamdem accedunt, intelligendum sit, quod in prædicta parabola dicitur: « Transiens ministrabit illis; » tunc enim Salvator cum ipsis est per modum transeuntis, non vero per modum permanentis; non enim in ipsis permanent fructus Communio- nis, sed ut plurimum ad peccata et ad vitam pristinam dissolutam revertuntur, de quibus proinde verum est, quod, inquit Divus Chrysologus, scilicet: Christus illis de misericordi Patre severissimum transibit in Iudicem. Quæ omnia Mansi sequenti discursu confirmat: Vix Moyses temerarios illos, qui Manne inappetentiam et fastidium patiebantur, dixisse narrat: « Nauseat anima nostra super cibo isto levissimo, » cum protinus subiungit, Dei iustitiam digne promerita illis immisisse flagella; subiungit enim: Quamobrem misit Dominus in populum ignitos serpentes; ubi notanda est dictio illa: Quamobrem, utpote quæ causativa est, et flagella temerariis illis ideo immissa fuisse indicat; quia Manna fastidierunt, nec solum illis serpentes, velut carnifices, immisit, sed serpentes ignitos. Omnia autem hæc in figura contingebant; per hoc namque nos Christiani docemur, quod, si quando Manna Eucharisticum fastidierimus, daturus sit nos Deus serpentibus infernalibus in prædam. Unde opportunum est illud Dionysii Carthusiani, in prædictum Numerorum locum scribentis salutare monitum: Non nobis vertatur, inquit, in nauseam Panis celestis refectio spiritualis; alioquin, Deo iustissime permittente, invadent, intoxicabunt, occident nos serpentes igniti, passiones mortiferae, tela nequissimi ignea, et spiritus infernales. Neque id mirum est, cum enim cœlesti hoc præsidio destituti simus, demonis insidias evadere non poterimus. Nam, ut S. Gregorius ad Massilienses scribit: Inter cætera arma, quæ contra principem mundi, Deo favente, Ecclesia contulit, potissimum est, ut Corpus Domini frequenter acciperent. MANSI, disc. XLII, n. 4.

Nosse debet rationem, cur hæc Communio, si non realiter, certe spiritualiter quotidie sit peragenda; nimirum quia, ut S. Bernardinus dixit, spiritualiter in nobis quotidie aliquid deperditur, ex vi et calore concupiscentiæ naturalis per peccata venialia, quæ diminuunt charitatem, sed per hoc Sa-

cramentum, quod est anima spiritaliter nutritum, restauratur id, quod perdit anima per veniale peccatum, in hoc, quod per huiusmodi sumptionem peccata venialia dimittuntur, et in suscipiente charitas augetur; citatque auctoritatem S. Ambrosii, dicentis: Iste panis quotidianus sumitur in remedium quotidiana infirmitatis. S. BERN. SEN. t. I, § 54, ar. 1, c. 1.

Unde Christus olim S. Gertrudi dixit: Cum deliciae meæ sint esse cum filiis hominum, et ego hoc Sacramentum ex magno affectu in meam commemorationem retractandum et sedulo suscipiendum reliquerim, insuper per hoc me cum fidelibus remansurum, usque ad consummationem sæculi obligaverim; quicumque aliquem, qui non sit in peccato mortali, verbis vel suasionibus retraxerit, ille quodammodo meas delicias (quas in his habere possem) impedit, vel interrumpit. Vita S. Gertrud. lib. III, cap. XXVII.

Nosse debet, quid circa realem Communio- nem permittendam sit observandum, nimirum id, quod D. Chrysostomus monuit, dicens: Non est expectanda solemnitas, ut accedas ad hoc Sacramentum, sed semper est solemnitas, cum adest cordis munditia. S. CHRYS. hom. XXVIII, ad I Cor.

Eandem quoque sententiam alibi in eodem S. Doctore reperio, ubi ait: Qui munda conscientia sunt, et vita irreprehensibili, isti semper accedant ad divina Sacramenta. Idem quoque in alia quadam homilia errore confutat eorum, qui reverentiam erga hoc Sacramentum in raritate ad hanc mensam accedendi consistere credunt: Hoc nempe est, inquit, quod universa perturbat, quia non munditia animi, verum intervallo temporis longiore, constare meritum putas, summamque arbitraris religionem et reverentiam esse, si non sæpius cœlestem illam adeas mensam. Ignoras, quoniam indigne accedere, etiamsi semel tantum fiat, te supplicio tradit; digne vero etiamsi sæpe accedas, salutem inde conquiris? Non est audacia, sæpius accedere ad Dominicam mensam, sed indigne accedere, etiamsi semel tantum quispiam toto vite tempore accedat. Tandem idem S. Doctor propositionem istam concludit, quæ omnem in hac materia difficultatem sopit et dissolvit: Tempestivum accedendi tempus, inquit, munditia conscientie faciat. « Quotiescumque enim (inquit) mundæcabit Panem hunc,

et Calicem bibetis, mortem Domini annuntiabit. » Hom. v in Epist. 1 ad Timoth.

Nulla observatione temporis, sacrificium circumscribere voluit, quin potius S. Thom. in quadam articulo, cui titulus est: *Utrum liceat quotidie hoc Sacramentum accipere?* auctoritati S. Augustini insistens, hæc statuit conclusionem: Iste panis quotidianus est; accipe quotidie, ut quotidie tibi prosit. Nihilominus etiam ipsam hanc limitat propositionem dicens: Non expedit quotidie homini ad Sanctum Sacramentum accedere, sed quocumque ad illud se invenerit præparatum; si quotidie se dispositum reperit, id est, in conscientia pura, poterit absque scrupulo, imo cum merito ad ipsum appropinquare; verumtamen quia nullus in causa propria iudex esse debet, dicta executio a Superioris et Patris Spiritualis consilio et arbitrio dependere debet; sique ipse conveniens iudicavit, aut jusserit, in virtute talis obedientie ad mensam Eucharisticam accedat penitens; melior est enim obedientia quam victima. S. THOM. p. II, q. LXXX.

Quibus omnibus accedit etiam iudicium S. Bonaventurae dicentis: Varia sunt hominum merita, et diversa operum studia, et differentia desideria, et multiplices S. Spiritus operationes in singulis; et ideo, sicut cum ægotantibus non potest una forma servari in dandis medicinis corporis propter diversitatem complexionum, aut loci, aut temporis, aut diæte, vel aliarum considerationum; ita et de medicina spiritali, quæ est Corpus Christi, intelligendum. Mundanis enim curis occupati, rarius possunt se ad illud recipiendum expedire, quam illi, qui tantum spiritalibus studiis sunt intenti; et alii magis, et alii minus sunt circumspici in custodia vite sue et morum, et conscientie sue puritate; alii etiam ardentiori desiderio trahuntur ad illius salutaris cibi perceptionem; alii quodammodo terrentur, cum debent accedere.

Nosse debet causam, cur hæc frequentior Communio reverentiam Christo debitam non imminuat, nec ut nimio familiaritas contemptum pariat; nimirum quia hæc inter homines et Deum est differentia, quod, quanto magis et strictius cum hominibus conversamur, tanto plures eorum cognoscimus et penetramus defectus, etoque minorem de illis existimationem tandem induimus; quo autem familiarius cum Deo agimus, tanto magis ejus honorem et existimationem in

nobis promovet notitia divinorum attributorum ejus. Communio nos artius stringit et familiarius unit cum Deo; quantoque magis in nobis crescit immensitatis et infinitatis ejus conceptus, tanto majorem de ipso concipimus existimationem et venerationem, tantoque amplius de ejusdem participamus sanctitate; neque huiusmodi probationi fusius immorandum censeo, siquidem experientia docet, quod quo quis frequentius communicat, tanto majorem concipit Dei timorem, tantoque ardentius ejusdem tutatur honorem. MANSI, disc. XLV, n. 9.

Nosse debet, cur vitium carnis fructum S. Communio specialiter impediatur; nimirum ob rationem a B. Algero assignatam, dum dicit: Sciendum, quia Agnum Dei sine macula, qui Virginis est filius, luxuriosi et incestuosi sumunt periculosius, quia cum in Sacramento Christi ei uniri debemus conformitate passionis et munditie, nihil sic adversatur Passioni Christi, ut voluptas, nihil sic munditia, ac feditas, nihil sic ejus unitio, ut fornicariæ societatis unitas. Libido enim appetitu suo allicit et incendit, actu suo fodat et enervat, usu lubricat et illaqueat, adeo ut plaecendo displiceat, displicendo placeat, difficilem aut nullam sui penitendum admittat. Quando Salvator noster in sua conceptione carnem nostram assumpsit, opera Spiritus S. qui summa puritas est, in utero Virgineo voluit generari; similiter, quando idem Corpus sepeliendum erat, momentum novum adhiberi voluit. B. ALGERUS, l. I de Saer. AU. c. ult.

Ubique beato corpori defertur sanctitas, inquit S. Maximus, ubique virginitas; novus illud venter concipit, novus tumulus includit. B. Petrus Damianus, in epistola quadam ita scribit: Plane sicut concipienti Deificæ Virgini non virile semen influxit, sed virtus Spiritus Sancti obrumbravit; ita nunc in Altari positum Sacramentum eadem Sancti Spiritus virtus est, quæ vivificat, et necesse est ut hoc pudica manus et impolluta contingat.

Nosse debet multiplicia damna indignæ Communio- nis, quæ breviter indicavit S. Bernardinus per verba ex Ps. LXXVII, desumpta: « Fiat mensa eorum coram ipsis in laqueum. » Primo, peccatis illaqueat. Secundo, retributionem gravat. Tertio, proximum scandalizat. Quarto, mentem excecatur. Quinto, mundanis inervat. Sexto, Dei misericord-

diam irritat. Septimo, Dei iustitiam conturbat. Octavo, vitam abbreviat. Nono, gratiis privat. Decimo, iniquitatem multiplicat. Undecimo, mentem indurat. Duodecimo, damnatum quoque in fine demonstrat. S. BEAT. SEN. t. II, f. 53, ar. 1, c. III.

MISCELLANEA ET CONCEPTUS PRÆDICABILES.

Abituri duo Apostoli, ut cœnaculum præpararent, vas aquæ offensuri erant in via, quemadmodum ipsi celestis Magister prophetizaverat, dicens: « Occurret vobis homo, amphoram aquæ portans, sequimini eum. » Cujus successus mysterium his verbis Albertus M. nostro accomodat proposito: Amphora aquæ expiationis est conscientie mundatio per lacrymas devotionis et compunctionis, ut expiatus et mundatus accedat, qui accedit; juxta illum Jeremie textum: « Si separaveris pretiosum a vili, quasi os meum eris. » Quæ verba idem auctor examini conscientie in ordine ad Communionem præmittendo, applicat dicens: Hæc enim est collatio optima conscientie, qua omne pretiosum a vili peccati et vanitatis separatur, ut purum et sincerum hoc nutrimentum his membris spiritualibus infundatur. S. ALBERTUS M. de *Euch.* dist. III, tr. II, c. II.

Qui effectum Sacramenti hujus in se experiri desiderat, consilio obtemperet Sapientis, dum ait: « Quando sederis, ut comedas cum Principe, diligenter attende, quæ apposita sunt ante faciem tuam, et statue cultrum in gutture tuo. » PROV. XXIII. Quamnam hanc esse putatis potentis viri mensam? Hugo Card. hanc astruit esse Eucharistiam. Sed quis demum culter erit nostris infingendus faucibus? Respondet Hugo Card.: Statue cultrum penitentiæ, quo juguletur vetus homo in gutture tuo, confidendo peccata.

Dubium nonnulli movent, cur Christus in ultimæ cœnæ convivio, solatii et jubili tempore, traditionem commemorarit in mortem, contra se ab uno Discipulorum consummandam; quæ ratio suadere poterat, ut mensam illam tanta perferderet tristitia? Poterat ad minus manifestare eum, paucis post horis publicandum; cur itaque omnes potius timidos, suspensosque tenere voluit? Sanguinem divinum pro triginta denariis vende-

rat Pontificibus et Judæismi Magistratibus, scelus jam publicum erat. Resolutionem a D. Chrysostomo excipite verbis sequentibus: Ascendit Christus propriæ Delictis tribunal, et illud convivium, velut catastrum, ante se constituens, conscientie tormento confiteri compulsi sunt; Christus enim scelus hoc absque ulla ejus, qui illud patraturus erat, specifica nominatione prædicendo, omnibus aliis occasione præbuit, seriæ et rigorosæ questionis et examini suam subjiciendi conscientiam; dicendique: « numquid ego sum, Domine? » ut hoc examine prævio ad Eucharistiam recipiendam tanto magis dispositi, quia ut Psalmista ait: « Justitia et judicium preparatio sedis tuæ. » S. CHRYS. *hom. II de Pass.*

Deus olim se Ezechieli nubi cuidam involutum ostendit, ad eum fere modum, quo postea hæc nostris temporibus sub accidentium Sacramentalium nube latet; dicit autem sacer textus de Angelis ibidem: « Et manus hominis sub penis eorum; » ubi Theodoretus legit: « Manus sub alis erant abscondite, at vero quodam in eo reconditum est mysterium, quod Angeli illi manus sub alis occultant? Nimirum quia indignos se aestimabant, qui Deum tangerent; unde fit, quod Seraphini, apud Isaiam, carbonem quemdam ex divino Altari tollere volentes, eundem non suis manibus immediate attraxerant, sed ad illum tollendum forcipe usi fuerint, non obstante quod Seraphini essent, et mero igne Seraphico conflagrarent, illum tamen ignitum carbonem præ reverentia attingere non presumpserunt, quia Deus ignis consumens » est, quem carbo ille significabat. Idem vero ignitus carbo, ex mente Petri Cellensis, Eucharistiæ figura erat; unde idem venerabilis Pater inquit: « Manu subtrahat Seraphim, quia manus hujusmodi manum aliam non admittit, quam solius dexteræ Dei. Sacerdos quidem hunc carbonem tractat, consecrat, et consumit, sed non aliter quam prout Christum representat. MANSI, d. XXXI, n. VII. »

S. Thomas Villanovanus sequentem a panibus Propositionis deductam ad propositum nostrum format consequentiam, dum ait: Panes illos sacros, quos propositionis vocabant, teste Nicolao de Lyra, non nisi in auro pinsebant, et in auro coquebant, et in mensa aurea coram Deo Proponebant, quos edere aut contingere nefas erat, nisi ei, qui esset Sacerdos, aut de familia Sacerdotis. Aurum

autem charitatis et amoris divini est symbolum; quod si igitur Deus panibus istis Propositionis, qui remote tantummodo Eucharistiam figurabant, aurum illud adhiberi voluit, quanto magis id ipsum in realitate requiretur? Principaliter autem, cum juxta S. Ambrosii doctrinam, animam communicare, nihil sit aliud, quam desponsari Christo, eumque sibi incorporare; cui argumento stabiliendo illum favere autumans Cantico-rum textum: « Osculetur me osculo oris sui », ita unumquemque alloquitur communicantem: Venisti ad Altare. Vocat te Dominus Jesus, vel animam tuam, et ait: « Osculetur me osculo oris sui; » videt te mundum esse ab omni peccato, ideo te Sacramentis celestibus dignum judicat, et ideo invitat ad cœlestis convivium. Unde, et Cardinalis Tolstus ad illam se reflectens, quam Christus Apostolis suis in ultima cœna adhibuit, lotionem, dicens: « Qui lotus est, non indiget, nisi ut pedes lavet, » hanc inde eruit moralitatem, scilicet: Non ad exemplum humilitatis tantum hæc lotio facta est, sed simul etiam ad significationem et purgationem quamdam, quæ non alio tendebat nisi ut digne convivio futuro Corporis et Sanguinis Christi vescerentur. S. TH. VII. cap. III, de *Sacr.*

Olim, prius quam Manna descendit, ros quidam stillare consuevit, dicente Scriptura: « Mane quoque ros jacuit, » qui locum, in quem Manna decensurum erat, purificaret. Hoc autem in figura illis contigit, siquidem Manna Eucharistiam designabat, quam celestis ros Spiritus S. cui animas cordaque nostra purificare et mundare proprium est, præcedere debet. Unde S. Th. postquam dixisset: Charitas facit Deum esse in homine, et e converso, I. Joan. 4, « qui manet in charitate, in Deo manet, et Deus in eo, » subjungit dicens: Et hoc est, quod facit Spiritus Sanctus. MANSI, d. XXXII, n. 3.

Mirabilem sane cœremoniam nobis liber exhibit Leviticis, ubi Deus de sacrificante agens, hoc ei imponit præceptum: « Ponetque manus super caput hostiæ et acceptabilis erit: » Philo tamen Hebræus, in lib. de *Victimis*, facilem, eamque nobis accomodatam hujus præcepti moralem his verbis assignat rationem: Quod manus imponantur victimæ, evidens indicium est innocentie, exactaque vitæ sine culpa; postulabat enim Deus a sacrificante primum bonam mentem et sanetam. Et nihilominus victimæ illæ, quas

offerentes tanta eminere debebant vitæ sanctitate et puritate, arietum erant, taurorum, vitulorum, aliorumque animalium; quanto igitur major oportet ejus sit integritas, cui per Communionem ipsemet incorporandus esset incarnatus Deus? Nonne paren olim munditiam a sacrificantibus exegit David, cum diceret: « Afferte Domino, Filii Dei, afferte Domino filios arietum? » Arietes offerrebant illi, et nihilominus in immolantibus eos regius vates divinæ filiationis characterem præfulgere jubens ait. « Afferte Domino, Filii Dei. Ib. n. 4. »

S. Hieronymus explicans verba illa de muliere forti dicta: « Panem otiosa non comedit; » sic discurrit: Panem quoque otiosa non comedit, cum sacrificium Domini Corporis percipiens, stultum imitari acta quod in mysterio celebrat, mundum sollicita, ne indigne panem Domini comedendo, et calicem bibendo, iudicium sibi manducet, et bibat, sed ut patiendo pro Christo et lacrymas fundendo, bonis quoque actibus insistendo, passionum exempla ipsius, quantum valet, sequatur. S. HIERON. in cap. XXXI. *Prov.*

Novam circa dignam Communionem nobis instructionem Salmeron exhibet, ab Hostia desumptam, quæ adoranda proponitur. Dicit enim: Compendiosum communicandi modum ipsa Hostia, quæ adoranda offertur, nobis exhibet. Illa ex frumento conflata est, multis mediantibus granis, absque fermento et igne cocta; partem exterioriorem effigiatam habet, et rotundam. Quibus ex circumstantiis sequens eruit mysterium: Primum itaque frumentum esse oportet, quod omnium granorum est optimum, id est, profiteri nos deest fidem Christianam Catholicam, sine qua homo hujus nequit esse capax Sacramenti, quod est vere Panis florum. Frumentum ergo minus necessum est, illius participantes naturam, qui de se protestatur, dicens: « Nisi granum frumenti cadens etc. » Iterum, sicut Hostia ex pluribus unitis conflatur granis, ita quoque fideles in Ecclesia per sacra Communionis virtutem uniri oportet. Præterea omni fermento carere debet Hostia, ut per hoc nobis insinuetur, liberos nos esse debere et immunes ab omni malitia, non solum mortali, sed etiam veniali, dummodo ad sacram illam Hostiam sumendam digne velimus accedere. Vetabatur olim Hebræis, ne tempore Paschatis aliquid in domo fermentum reservarent, et si forte illius aliquid in ea residuum esset, ab-

jiereetur, per quod doceatur, quod non solum abolendum sit in nobis peccatum, verum etiam omne illius eliminandum sit periculum, et occasio proxima. Ad hæc Hostia, ut fiat, igne et aqua opus habet; ut inde discamus, quod ad sacram hanc mensam adducenda sint lacrymæ compunctionis et devotionis, nec non ignis amoris, quem Filius Dei accensurus, in terram descendit. Denique pars anterior Hostiæ effigiata esse solet, et ut plurimum imaginem Crucis refert, vel Crucifixi; ex alia vero parte nuda et plana esse consuevit; per quod docemur, duas in Christo esse naturas, quarum una, scilicet humana, subjecta est morti, altera vero, nimirum divina, omnino impassibilis existit; utramque enim in hoc Sacramento confiteri et venerari debemus, licet divina incomprehensibilis existat. Tandem Hostia rotundam figuram præferat, quia Deum nobis representat, qui nec principium habet, nec finem. Ac proinde idem doctissimus auctor discursuum suum his verbis concludit: Ille debet esse principium et finis tuæ Communionis, ut ab ipso incipias in ipsum regrediaris. SALM. t. IX, tr. xl.

Gravem in hac materia difficultatem movet Origenes, in hunc sensum: Abraham quondam tribus Angelis, trium divinarum Personarum figuratis, convivium præparavit in Mambre, quapropter in recompensam Isaac accepit promissionem, præter benedictiones immensas super ejus progeniem, ex qua Dei Filius incarnandus erat descensusurus. Mensa autem illa, ut Damascenus dicere sustinet, mysticam hanc adumbrat. Lot pariter eisdem Angelos hospitio excepisse novimus, et nihilominus tam abundantem hospitii non tulit mercedem, quin potius in incendio illo omnes suas amisit divitias, simul et uxorem, in statuam salis conversam, et tandem cum filiabus ab exterminio ereptus, in barathrum corruit incestuositatis. Quid ad hæc respondebimus? inquit Origenes. Abraham panes ex simila apposuisse describitur; Lot vero, eo quod non habuit simillam, ex farina panes hospitibus apposuit. Panis igitur Abraham, qui Eucharistiam præfigurabat, ex flore farine factus fuit mundissimus; at vero panis Lot ex farina fuit præparatus, in quo ut plurimum aliquid siligarum intermiscetur: atque ideo si ad hoc Sacramentum cum aliqua culpa gravi accesserimus, quantumvis hæc unica dumtaxat foret, v. g. unicum odii deside-

rium, unicus lascivie, aut avaritie aetus, vel minima Pentapolis farina sufficit ut Communionem nobis in ruinâ convertat instrumentum. ORIGENES, hom. XIII, in *Levit.*

Unde S. Chrysostomus ait: Sicut magnum Sacramentum est et admirabile, ita si pure accesseris, ad salutem accessisti; sin prava conscientia, ad poenam et supplicium.

Hunc cibum celestem Dominus olim per Oseam nobis promisit, sed phrasim observetis velim, qua hæc in sponsione utitur, dum ait: « Et declinavi ad eum, ut vesceretur. » OSEE. c. XI. *Declinavi*, singulariter notandum occurrit, idem significans, quod *humiliavi* seu *exinanivi* me. Juxta S. Hieronymi Glossam, ita in Christi persona loquentis: *Declinavi*, deserens Regna cælorum, ut cum eis vescerer, assumpta forma hominis; sive dedi eis escam Corporis mei, ipse et cibus et conviva; quam veritatem ipsemet Christus stabilivit, dum B. Angelam Fulginensem, Sacramento huic devotissimam, in quadam visione ita fuit allocutus: Vidisti aliquid de potentia mea, modo videas et humilitatem meam. Hanc autem submissionem in sanctissimi Corporis Communionem Christus demonstravit, unde ipsa Sancta subjungit: Et videbam tantam profunditatem Dei ad homines, et tantam humilitatem, quod comprehendens anima potentiam inenarrabilem, et videns tam profundam humilitatem, mirabatur, et reputabat se nihil omnino; dumque se sacra mensa indignam reputaret, sibi dici inaudit: Ego, qui sum dignus, facio te dignam; et tunc remansit in me dulcedo inenarrabilis et lætitia magna, qua non carebam in tota vita mea. BOLLAND. tom. I, Jan. c. III, n. 2.

De S. Francisco Seraphico Annales illius Religionis tradunt, quod ardentissimis sanctissimum hoc Sacramentum prosecutus fuerit affectibus, stupore admirans maximo illam charissimam dignationem, et dignatissimam charitatem; junde ipsemet in quadam epistola sua exclamat, dicens: O superna dignatio! O sublimitas humilis! ut Dominus universitatis, Deus et Dei Filius, sic se humiliet, ut pro nostra salute sub modica panis formula se abscondat!

Lupus, cum sæva urgetur fame, nec tamen prædam reperit, terram vorat; verum mox iterum hanc evomit, si ovem aut aliam feram devorandam reperit. Quidni ergo et peccator terram, id est, terrestres et vanas voluptates aut peccata evomat, quando

tam pinguem et pretiosum agnum in Eucharistia reperit? DREX. in *Rosis*, p. II, c. vi.

Apud Longobardos mos erat, ut Regis filius non prius ad paternam mensam admitteretur, quam in bello alteri Regi servisset. Optima nempe dispositio, virtutem suam in militia probasse videbatur; quanto magis erit optima pro hac mensa, de qua Deus Joanni dixit: Vincenti dabo manna absconditum. DREX. in *Rosis*, p. II, c. vii.

Apud Sybaritas mos fuit, ut feminae in integro anno prius quam sacrificandum aut convivandum erat, invitarentur, quo interea se magis ornare possent. Ibid.

Sed, et Reges Persarum nullam admittebant feminam, nisi prius per annum exultantem. Quid anima ad convivium Angelicum invitata faciet? ESTH. c. II, 12.

Mulier, qua tempore famis in Syria grassantis, ex pacto coxerat filium, merito ab altera quoque filium coquendum petebat. IV REG. VI, 25. Quidni, cum Pater æternus dederit nobis Filium suum unigenitum, et nos nostrum, id est, rem illam, quam inordinate diligimus, demus?

Vetustissima olim in januis inscriptio erat: Nihil ingrediatur mali. Quæ, si uspiam certe in homine Christum frequenter suscepturo locum habet. CLEM. ALEX. I, VII, *Strom.*

Epictetus litterarum studioso, moribus improbo, acclamabat: O homo, vide quo mittas doctrinam! Num sit ab omni vase labe purgatum? Quanto magis hoc de Christo dicendum? NADASI, in ann. *Euch. heb.* II.

Alphonsus Rodriguez, Coadjutor e Soc. Jesu, et janitoris officio fungens quoties campanula signum dabatur, cogitare assueverat, illam a Christo pulsari, ideoque statim dicebat: Vado, Domine. Quæ promptitudo adeo Christo placebat, ut non raro ipsemet aspectabili forma, a sanctissima Matre, aliisque Angelis et Sanctis comitatus, Alphonso fores pendente, Collegium ingredi sit dignatus. Quidni hoc magis communicatus dicat et faciat, Christo fores anime pulsante, dicente illud Apocal.: Ecce sto ad ostium, et pulso, si quis audierit vocem meam, et aperuerit mihi januam, intrabo ad illum, et cœnabo cum illo, et ipse mecum? APOCAL. IV, 20.

Tanagei omnium, quos habent, adolescentium pulcherrimum seligunt, qui festo die agnum humeris circa urbis muros namago populi comitatu circumferat, judican-

tes, in ea, qua agnus circumfertur, parte muros inexplugnabiles fieti. Quid fiet anima Christum urbanissimam pietate in corpus inducenti? NADASI, *heb.* XI.

Anno Domini 1611, in insulas S. Michaelis, in viridi promontorio, virtutem suam vis toto insulæ maxima damna inferbat, et in ipsum etiam tabernaculum SS. Sacramenti irrepserat, sed illeso in patena Sacramento, totum agmen circumcirca exanimè jacuit. Quanto magis spirituales formice, id est, peccata et passiones inordinate cadentes, si Christum super patena aurea, id est, corde debite disposito jacentem reperiant? *Chronic. illius loci.*

Cum Patriarcha Jacob sacrificium Deo offerre vellet, præcepit universe domui suæ abjicere deos alienos, qui in medio vestri sunt, et mundamini, ac mutate vestimenta vestra, surgite, etc. GEN. XXXI, 2. Quidni magis communicaturus dicat hoc omnibus membris ac potentiis suis?

Betsamite olim gravi a Deo percussione fuerant puniti, eo quod arcam Dei vidissent, et propterea quinquaginta millia et septuaginta viri interfecti sunt. I. REG. V, 13. Quanto magis non levem poenam timebit is, qui arcam novi testamenti indignè sumere presumpserit.

EFFECTUS. — Videlicet aliquando in die Paschatis, ipso Communionis tempore degens, vidit, quemcumque communicantem a sacerdote pulcherrimum recipere infantulum, qui cum aliquibus ludens, ultro citroque eos eorum ingredi preperabat, alios vero fugiens, sum avertibat vultum; quia nimirum sanctissimum est, quod panis hic vitalis, sicut est vita bonis, ita quoque sit mors malis. Quo forte respicere voluit Dominus, in Eucharistia inquit Panis figuris, in panibus, inquam, Propositionis de quibus dicitur: Pones super mensam panes Propositionis; ubi Aquila et Arias legunt: *Panes facierum* qui loquendi modus extravagans videtur. Numquid enim panes illi plures habebant facies? Quæ est hæc mensa, interrogat Rupertus Abbas, nisi corporis et sanguinis Domini? Quid igitur mirum, si panis hic plures describatur habere facies, si quidem unus et idem mors est malis, vita bonis? Quapropter vide pariter sumptionis quam sit dispar exitus! Quam pariter differentiam Regius Psalmista insinuat, dum ait. « Lætificabis eum cum vultu tuo. » Ecce præmium digne

communicantium. «Vultus autem Domini super facientes mala, ut perdat de terra memoriam eorum.» Ecce vobis indignè communicantium supplicium. BARON. *ad ann.* 735. n. 10.

Oza, qui arcam in humeris suis portare debebat, dum manum suam extendit, ut eandem bobus, qui illam in plastro portabat, recalcitrantibus sustineret, et lapsus præserreret, mortè repentinè punitus fuit; unde Th. a Villanova ait: Quantus terror in arca lignea! Tantane tibi, Domine, cura de ligno? Non utique, sed propter nos hæc facta sunt; in illis terremur, in illis admonemur, in illis instruimur. Illos exanimas, ut nos erudias, ut in eis discamus, quanti piaculi simul et periculi sit, indignè tractare ac sumere sacrosanctam Christi Carnem in Hostia salutari, cuius typum sic Deus magnificavit, sic sublimavit, sic vindicavit. Si talis ultio in umbra, qualis fiet in veritate ipsa? S. TH. VILL. conc. 3. *de Saer.*

GRATIARUM ACTIO. — Observandum, quod Deus virgini Moysi, quacum tot prodigiosa portenta patravit, in tabernaculo conservare noluerit, neque aquam, quæ de petra scaturierat, neque coturnices, hepe tamen in eodem Manna custodiri voluerit, tametsi subjectum sit corruptioni, et ex uno die in alium conservatum verbum scateat. Scitisne causam, cur id fieri voluerit? Nimirum Manna Eucharistiam prefigurabat atque ideo per hoc nobis significare voluit, quod, tametsi omnium aliorum Divinorum beneficiorum in nobis obliteraretur memoria, hujus tamen beneficii Eucharistici oblivisci nunquam debeamus, sed continua illius et indelebilis haben da sit memoria, nec unquam prætermittenda gratitudo. MANSI, d. XLVIII, n. 8.

S. Mater Ecclesia sapienter ordinavit, ut, priusquam deveniretur ad consecrationem hujus Panis, Sacerdos et Populus simul inter se hæc verba recitarent, et primo quidem Sacerdos dicit: «Gratias agamus Domino Deo nostro!» Cui Minister, nomine omnium respondere debet: «Dignum et justum est!» Repleturque Sacerdos: «Vere dignum et justum est, æquum et salutare nos tibi semper, et ubique gratias agere etc.» Si enim pro ullo divinorum beneficiorum agenda sunt gratia, certe pro hoc divino Sacramento vel maxime agi debent. MANSI, n. 9.

CONCIONATOR.

QUOAD ESSENTIAM.

DEFINITIO. — Concionator est Clericus, qui ex officio et legitime missus Verbum Dei annuntiat; quæ proin annuntiatio *Concio* vocatur, licet interdum per hoc nomen ipse etiam populus ad verbum Dei audiendum congregatus intelligatur. BEILINCK. I. v. eod.

DIVISIO. — Dividi potest in *verum et falsum*. *Verus* est, qui eo solum fine prædicat, ut animas submersas ab abyso infernali eripiat, et in cælum perducat, unde dicere debet cum Rege Sodomorum: «Da mihi animas, cætera tolle tibi.» GEN. c. XIV, 21.

Falsus est, qui in prædicando *querit, quæ sua sunt, non quæ Jesu Christi*. De quibus concionatoribus S. Greg. ait: Prophetæ falsi sua, et non Dei verba loquebantur, de quibus scriptum est: «Nolite audire verba Prophetarum, qui prophetant vobis, et decipiunt vos, visionem cordis sui loquuntur, non de ore Domini.» Et rursum: «Non loquebar ad eos, et ipsi prophetabant.» Quia ex te colligendum est, quia et quisquis expositor in explanatione sacri eloqui, ut fortasse auditoribus placeat, aliquid mentiendi componit, sua, et non Domini verba loquitur, si tamen loquendi, vel seducendi studio moveatur. S. GREG. in c. X. EZECH. hom. 1.

EX S. SCRIPTURA.

QUALITAS. — Erat docens eos, sicut potestatem habens, et non sicut Scribæ eorum et Pharisei. MATTH. c. VII, 25.

Quasi tuba exalta vocem tuam, et annuntia populo meo scelera eorum, et domui Jacob peccata eorum. ISAIAS. c. XXXVIII.

Non vos estis, qui loquimini, sed Spiritus Patris vestri, qui loquitur in vobis. MATTH. c. X, 20.

Ecce dedi verba mea in ore tuo; ecce constitui te hodie super gentes, et super regna; ut evellas, et destruas, et ædifices, et plantes. JER. c. I, 10.

Et vidi Angelum volantem per medium cœli, habentem Evangelium æternum. APOC. c. XIV, 6.

Sermo meus, et prædicatio mea, non in persuasibilibus humanæ sapientiæ verbis, sed in ostensione spiritus et virtutis. I. COA. II, 4.

Non sumus sicut plurimi adulterantes verbum Dei, sed ex sinceritate, sed sicut ex Deo, coram Deo, in Christo loquimur. II. COR. VIII, 17.

Cum venissem ad vos, Fratres, veni non in sublimitate sermonis, aut sapientiæ, annuntians vobis testimonium Christi. I. COA. VIII, 1.

Et ego, Fratres, non potui vobis loqui quasi spiritualibus, sed quasi carnalibus tanquam parvulis in Christo, lac vobis potum dedi, non escam; nondum enim poteratis. I. COA. III, 1 et 2.

Mala aurea in lectis argenteis verbum dictum in tempore suo. PROV. c. XXV, 11.

Et nunc, Fratres, quoniam vos estis Presbyteri in populo Dei, et ex vobis pendet anima illorum ad eloquium vestrum corda vestra erigite. JUD. c. VIII, 21.

Speculatorem dedi te domui Israel, et audies de ore meo verbum, et annuntiabis eis ex me. EZECH. c. III, 17.

UTILITAS. — Multitudo sapientum (*seu Prædicatorum*, ut S. Albertus Magnus exponit) sanitas orbis terrarum. SAP. c. VI, 2.

Domini dedit mihi linguam eruditam, ut sciam sustentare eum, qui lapsus est verbo. ISAIAS. c. I, 4.

EX SS. PATRIBUS ET DOCTORIBUS.

QUALITAS. — Prædicatores nubes sunt, quia tonant minis, conserunt miraculis, pluuat doctrinis. S. BONAV. in Ps. XVII.

Prædicator quisque plus actibus, quam vocibus insonet, et bene vivendi vestigia sequacibus imprimat, ut potius agendo, quam loquendo, quo gradiatur, ostendat S. GREG. p. III. Past. c. VI.

Vera prædicatio necessaria est; quia quando vox vitam non remordet, dulcis est symphonia; ne sit vox Jacob et manus Esau. S. BONAV. in Ps. XLX.

Est Evangelium doctrina, verbiq; Dei prædicatio, ignis ille semper in Altari exar-

descens, cui perpetua sollicitudine is ministrare debet ligna, nempe optima, præclaræque vitæ suæ exempla, officia atque opera virtutum, in quibus corda fidelium accendat ad sanctè agendi studium. ACTA MEDIOL. fol. 478.

Docente te in Ecclesia, non clamor populi, sed gemitus suscitatur; lacryma auditorum, laudes tuæ sint. S. HIER. ep. 2. ad Nepot.

Illius doctoris libenter audio vocem, qui non sibi plausum, sed mihi placentum moveat. S. BERN. s. LIX. in Cant.

S. Gregorius verba illa: «Parabis, et acetabula, et phialas et thuribula,» in favorem nostrum explicat, dicens: Quid vero per phialas et cyathos, nisi mensura prædicationis accipitur, ut singulis scilicet juxta capacitatem ingenii conferatur? Debet enim subtiliter, quid docet, prospicere, ne plus studeat, quam ab auditore capitur, prædicare; debet enim infirmitati audientium se accommodare, ne dum parvis sublimia, et ideo non profutura, loquitur, se magis curet ostendere, quam auditoribus prodesse. S. GREG. hom. VI.

Populis populariter est loquendum, concio compellenda est sermone communi, omnibus necessaria dicenda sunt more omnium, naturalis lingua clara simplicibus, doctis dulcis, docens loquatur omnibus profutura. Ego loquor hodie imperito, verbo veniam dent periti. S. CHRY. s. XLIII.

Quid sunt intente mentes auditorum, nisi quasi quedam in cythara tensiones strætæ chordarum? quas tangendi artifex, ut non sibimet ipsi dissimile canticum faciat, dissimiliter pulsat. Et ideo chordæ consonam modulationem reddunt, quia non quidem plectro, sed non uno impulsu feriuntur. Unde et doctor quisque, ut in una cunctos virtutis charitatis ædificet ex una doctrina, non una eademque exhortatione tangere corda audientium debet. Aliter namque viri, aliter admonendæ sunt femine, aliter juvenes, aliter senes, aliter inopes, aliter locupletes, aliter læti, aliter tristes, aliter subditi, aliter Prælati, aliter servi, aliter domini, aliter hujus mundi sapientes, aliter hebetes, aliter impudentes, aliter verecundi, aliter protervi, aliter pusillanimes, aliter impatientes, aliter patientes. S. GREG. I. XX Mor. c. IV.

Necessè est, ut semper sermo prædicantis